

KHEIRON

TOBB EKONOMİ VE TEKNOLOJİ ÜNİVERSİTESİ

14 MART TIP DERGİSİ

YAYIN ADI: KHEIRON

YAYIN SAHİBİ:

TOBB Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi Uluslararası Biyoetik Birimi/Dünya
Hekimler Birliği Ortaklık Merkezi Öğrenci Topluluğu adına
Ahmet Emre DEMİRKAYA

YAZI İŞLERİ SORUMLUSU:

Berfin Nuray CİHANGİR

DANIŞMAN ÖĞRETİM ÜYELERİ:

Prof.Dr.Nejat AKAR
Prof.Dr.Ediz DEMİRPENÇE
Doç.Dr.P.Elif EKMEKÇİ

TASARIM:

İrem SÖYLER

BAŞ EDITÖR:

Berfin Nuray CİHANGİR

EDITÖR EKİBİ:

Meliha Eda AYAŞ
İrem SÖYLER
Eren ÖZCAN
Hülya AKAR
Deniz Eylül ŞENLİK
Neval BALO

YAYIN İDARE ADRESİ:

TOBB ETÜ Tıp Fakültesi Ek Binası Yaşam Cad. No:5 Söğütözü/ANKARA

BASIM TARİHİ: 14.03.2023

YAYIN ŞEKLİ:

Yıllık - Türkçe

YAYIN TÜRÜ:

Yerel Süreli Yayın

ISSN 2980-048X

TUNA YILDIZ
2000-∞

HASRET PUSULASI

Düğümlerin sahiplerine sarıldım
Sabaha çıktıklarım ve bir parça umudu katık yapanlar yoldaşım
Yasaklar; bencil acılar arzular ile aşık atarken yasaklar
Yarına dair ne söyler karanlığın kadimleri
Aydınlık dünlerimizi düğümledik çuvallara
Büküldüyse belimiz mani olmaz baharı karşılamamıza
Bahar ki hasret yeşertiyor soğukları
Hüznün haydutları ile hesaplaşmam kaldı geceye
Haydutlar ile lal olmuş söylenmemişleri örttük
Sakın!
Sakınma ey ızdırabın elçisi, senin de yalanlarını yakacağız gözlerimizden damlayan anılarla
Gecelerin düşkünü bahtsız tahtların varisiyim
Kör duvarlara bulandı yüzüm ve hüznümüzü lanetledi kaleler
O kaleler, gerçekler ile çarpıştıkça duvarları sarsılan
İhtişamlı tuzaklar kuruluyor bize
Bağırsan duymaz, sağırdır gökyüzü ve inançsız avcılar
Bizim diyarımızda kamburu çıkmayana yuva yoktur
Gurbetten fazla acı vermemelidir ölüm
Öyle ya yarenin toz olmasından daha boş bakan bir göz var mıdır
Çizgilerin ötesinde gurbetteki rezilliklerin pek dışında
Aklın doruğu olan vuslatı biliyorsun
Varsın sesimizi duymasın tepeler dağlar ve bulutlar
Hakikatimdir bizim vuslatımız ve rayihadar nefesinin benim soluğum oluşu

Kardeşim Tuna'ya

Stj. Dr. Taha TUNÇKAŞIK
Dönem 5 Öğrencisi

UNUTMA!

6 Şubat 2023 tarihinde Kahramanmaraş ilimizde sabah saatlerinde Pazarcık merkezli 7.7 ve öğlen saatlerinde Elbistan merkezli 7.6 büyüklüğünde meydana gelen, en az 10 ilimizi etkileyen deprem felaketi hepimizi derinden sarsmıştır. Hayatını kaybeden vatandaşlarımızın ailelerine ve yakınlarına başsağlığı, yaralılarımıza geçmiş olsun dileklerimizi iletiyoruz. Başta hekimlerimiz ve sağlık çalışanlarımız olmak üzere ilk andan itibaren deprem bölgesinde canla başla yardım eden tüm gönüllülerimize ve halkımıza minnettarız.

Yaralarımızı hep birlikte sarıyoruz ve sarmaya devam edeceğiz.

Berfin Nuray CİHANGİR
Dönem 3 Öğrencisi

Neval BALO
Dönem 1 Öğrencisi

Giris

“Bir gün benim sözlerim
bilimle ters düşerse bilimi
seçin.”

Mustafa Kemal ATATÜRK

İÇİNDEKİLER

Prof. Dr. Nejat AKAR Açılış Yazısı

08

KHEIRON

09

Editör Mektubu

11

Cumhuriyetin 100. Yılı

12

2022 Önlük Giyme Törenimiz

13

2022 Tıpta Gelişmeler

14

Sağlıkta Şiddet

17

Prof. Dr. Şükriye Ayter ile Röportaj

19

Bir Tıp Öğrencisinin Yolculuğu

22

Biraz da "İçimizden" Bakalım

23

Her Şey Bir Ödevle Başladı

27

Şiir ve Fotoğraf Köşesi

31

Araştırma ve COVID-19 Tanı Laboratuvarı

32

3. Pediatri Sempozyumu

33

16. Uluslararası Adli Bilimler Kongresi

34

Toxoplasma Bildirisi

35

Yenidoğan Mikrobiyotasi

36

Uluslararası Biyoetik Topluluğu Etkinlikleri

37

EMSA Etkinlikleri

42

ABAT Etkinlikleri

46

İnsan Senfonisi

49

Genetikten Etiğe, Etikten Koşuya

50

Gerçek Dopamin

52

Mezunlar Köşesi

54

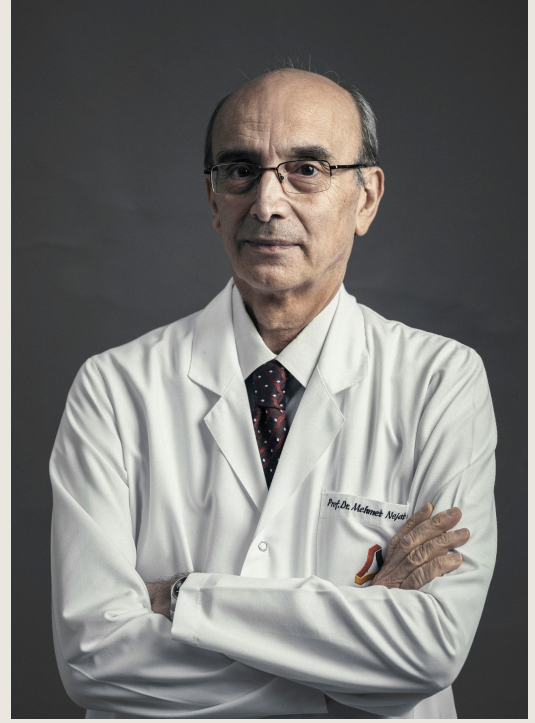
Şiirler, Anı Köşesi, Bulmaca ve Fotoğraflar

61

Prof. Dr. M. Nejat AKAR

Genç Hekim Meslektaşlarım,
Hekim Adayı Öğrencilerim,
Sevgili TOBB ETÜ Tıp'lılar!
İçinde yaşadığımız 2023 yılı hepimiz için
yaşamımızın en önemli yılı.
Cumhuriyetimizin kuruluşunun 100. yılı..
Üniversitemizin 20. kuruluş yılı...

Bizler, öğretim üyeleriniz, her yeni yılı bir başlangıç kabul ederek eğitiminiz için aldığımız sorumluluğu sizlerin sadece iyi bir hekim olarak yetişmesi için yerine getirmiyoruz. Aynı zamanda, bizim ustalarımızın da bize öğrettiği şekilde, karşılık beklemeksizin, ahlaklı, onurlu ve aydın kişiler olarak meslek hayatına katılmanız için elimizden geleni yapıyoruz. Bundan sonra da aynı sorumluluk duygusuyla çalışmaya devam edeceğiz.

Tıbbiyeliler olarak, karşımızdaki hastanın hangi toplumsal katmandan geldiği, ırkı, cinsiyeti, politik düşüncesi, engeli, etnik kökeni, eğitim düzeyi ne olursa olsun “insan” olduğunu unutmamamız gerekir. Hekim olmanın en önemli ilkelerinden biri, bu özelliklerin bir hekimin hastası ile olan iletişimini etkilememesidir. Bu 14 Mart'ta da, bu ilkenin bilinciyle hekimlik gibi bir kutsal mesleğin meşalesini 11 yıldır sizlere devrediyor olmanın gururunu yaşıyoruz.

...

Geçen yılın son günlerinde, gelecekte donanımlı bir hekim, iyi bir insan olarak Türk halkına hizmet edecek “Tuna Yıldız” öğrencimizi kaybetmenin üzüntüsünü yaşıyoruz. Bu satırlarımla kendisine rahmet, ailesine de baş sağlığı diliyorum.

...

TOBB ETÜ Tıp Fakültesi öğrenci ve mezunlarına son sözüm, Gazi Mustafa Kemal Atatürk ve silah arkadaşlarının kurmuş olduğu Cumhuriyet ülküsünden sapmadan, onun “Mirasım akıl ve bilimdir.” sözlerinin bilincinde, ülkemizin sağlık düzeyini bizden devraldıkları düzeyden ileriye götürecekleri aydınlık daha nice yıllar diliyorum!

Prof. Dr. M. Nejat AKAR
TOBB ETÜ Tıp Fakültesi Dekanı

Prof. Dr. Ediz DEMİRPENÇE

KHEIRON

Tıp ve sağlık, dün olduğu gibi bugün de en fazla bilimsel araştırma ve yayın yapılan alanlar olma özelliğine sahiptir. Tıp fakültesi öğrencileri okula başladıkları ilk günlerden itibaren yoğun bir bilgi akışı ile karşılaşır, sürekli okur, tartışır ve hatta yazarlar. Biz de öğrencilerimize baktığımızda, yoğun ders programlarına karşın çoğunun hem zihinlerini, hem de bedenlerini zorlayacak farklı etkinliklere katılarak kendilerini geliştirdiklerini gözlemliyoruz ve bununla gurur duyuyoruz.

Öğrencilerimizin, her yıl 14 Mart'ta yayımlanan özgün bir dergi çıkartma çabaları da hep daha iyisini yapma hedeflerinin bir bileşenidir bana göre. Kuşkusuz, ülkemizde bilinen ilk Türkçe derginin 170 yıl önce yayımlanan bir tıp dergisi (Vaka-i Tıbbiye) olmasından ve sonrasında Mecmua-i Fünun ve Servet-i Fünun gibi dergilerle bilimden sanata uzanan bir dergi yayımcılığı geleneğinin olmasından da güç alıyorlar. Dergiye adını vermeyi uygun buldukları Kheiron ise, hekimlik ve cerrahlığın yanı sıra erdemli olmayı da öğretebilecek bilgelige sahip bir mitoloji kahramanıdır. Bütün bunlar, zorlu tıp mesleğini seçmiş olan öğrencilerimizin işlerine ne kadar özenli yaklaştıklarının göstergesidir. Biz de öğretim üyeleri olarak bütün süreçlerde öğrencilerimizin yanında olmaktan ve onlarla birlikte çalışmaktan onur duyuyoruz.

Prof. Dr. Ediz DEMİRPENÇE
Sağlık Bilimleri Enstitüsü Müdürü
Tıbbi Biyoloji Anabilim Dalı Başkanı

Doç. Dr. P. Elif EKMEKÇİ

KHEIRON

14 Mart bir taraftan tarihsel perspektifte modern, bilimsel kanıta dayalı tıp eğitiminin başlangıcını temsil eder; diğer taraftan hekimliğin, hikmet sahibi bilge kişi olmasından kaynaklanan kanaat önderi rolünü de hatırlatır. Bu nedenle 14 Mart Tıp Bayramı, tıp fakültesi öğrencileri ve hekimler için önemli ve heyecan verici bir gündür.

TOBB ETÜ Uluslararası Biyoetik Öğrenci Topluluğu; biyoetik, tıp tarihi, tıp ve teknoloji, klinik ve araştırma etiği gibi alanlarda TOBB ETÜ Uluslararası Biyoetik Birimi ve Dünya Hekimler Birliği Ortaklık Merkezinin öğrenci grubu olarak kurulmuş ve kuruluşundan bu yana gerçekleştirdiği diğer faaliyetlerin yanı sıra her yıl 14 Mart'ta tıbbın farklı bir alanına yönelik sempozyumlar düzenlemiştir.

2022 senesinde, TOBB ETÜ Tıp Fakültesinin 10. yılını kutlarken Dekanımız Prof. Dr. Nejat Akar'ın önderliğinde 14 Mart tarihinde tıp dergisi çıkarma fikri benimsenmiş ve özverili çalışmalarla Kheiron tıp dergisinin ilk sayısı yayınlanmıştır. Kheiron tıp dergisi bu yıl TOBB ETÜ Uluslararası Biyoetik Öğrenci Topluluğunun bünyesinde kurumsal kimliğe kavuşarak öğrenci topluluğunun resmi dergisi haline gelmiştir. Cumhuriyetimizin 100., TOBB ETÜ'nün 20. yılını kutladığımız 2023'te TOBB ETÜ Tıp Fakültesi öğrencilerinin tarihe düştüğü not olarak yerini alan bu dergiye emeği geçen herkesi kutluyorum.

Doç. Dr. P. Elif EKMEKÇİ

TOBB ETÜ Tıp Fakültesi

Uluslararası Biyoetik Birimi / Dünya Hekimler Birliği Ortaklık Merkezi Dekan Yardımcısı

Tıp Tarihi ve Etik Anabilim Dalı Başkanı

EDİTÖRLERİMİZDEN BİR YENİ MESAJ

Sayın Hocalarımız ve Sevgili Meslektaşlarımız,

14 Mart Tıp Bayramına özel bu yıl ikincisini çıkardığımız dergimizi sizlere sunmaktan büyük onur duyarız. Bizler, TOBB ETÜ Tıp Fakültesi öğrencileri olarak büyük bir özveri ile hekim olmak için bu yola çıktık. Hekimliği bir çalışma alanı olarak değil, yaşam biçimi olarak benimseyen hocalarımızın izinden gitmeyi seçtik. Sadece hastanede değil, bütün hayatımız boyunca hekimlik yapacağımızı bilerek kendimizi bu mesleğe adadık.

Dergimizde; bir yandan mezun olmak için sabırsızlanırken öte yandan da burada geçirdiğimiz yılları özleyeceğimiz gerçeğini hatırlatan mezunlarımızın yazılarına, günümüzde artan sağlıkta şiddet karşısında umutlarını yitirmeden emek vermeye devam eden öğrenci ve hocalarımızın yazı ve röportajlarına yer verdik. Aynı zamanda tıbbın ve biz “tıpçıların” sanattan ayrı olamayacağımızı da göstermeye çalıştık.

Başta dergimizin yayımlanması için bizleri bir araya getirip ilham olan Dekanımız Prof. Dr. Nejat Akar hocamıza, dergimizin her aşamasında bize destek olan Fakültemizin Kurucu Dekanı Prof. Dr. Ediz Demirpençe hocamıza, maddi ve manevi yanımızda olan, TOBB ETÜ Biyoetik Topluluğunun kapılarını bize açan Dekan Yardımcımız Doç. Dr. P. Elif Ekmekçi ve Topluluk Başkanı A. Emre Demirkaya'ya, yeni kurulduğu halde etkinlikleriyle adından söz ettiren EMSA (European Medical Students' Association) ekibine, Fakültemiz öğrencilerine farklı alanlarda kendilerini geliştirme imkanı sunan ABAT'a (Asklepios Bilimsel Araştırma Topluluğu), sürekli “Duyuru yapabilir misin?” mesajlarıyla bunalttığımız Dr. Emre Aytekin ve Yasin Şahin'e, “Yazacağım, göndereceğim...” deyip hiçbirini yapmayanlara,

Ve burada ismini sayamadığımız, dergimize katkı veren tüm arkadaşlarımız ve hocalarımıza,

Çok teşekkür ederiz.

İyi ki varsınız!

Devamının gelmesi temennisiyle...

İrem SÖYLER
Dönem 2 Öğrencisi

Berfin Nuray CİHANGİR
Dönem 3 Öğrencisi

Stj. Dr. Meliha Eda AYAŞ
Dönem 4 Öğrencisi

Eren ÖZCAN
Dönem 2 Öğrencisi

CUMHURİYETİMİZİN 100. YILI

Cumhuriyetle elde ettiğimiz kazanımları, geçmişten dersler çıkarıp iyi analiz etmemiz gerekir. Kimsesiz çocukların, umutsuz insanların sığınağı olan Cumhuriyet, gelecek için çizdiğimiz ve çizeceğimiz rotada yolumuzu aydınlatıyor. Örneğin Cumhuriyet ve Türk kadını, birbirine çok şey borçludur. Cumhuriyet öncesi neredeyse yok sayılan, nüfus sayımlarında hayvanlar bile sayılırken göz ardı edilen Türk kadını, hak ettiği değeri ve kazanımları Cumhuriyet ile elde etmiştir. Sosyal devlet kavramının gerçeğe uyarlanmış hali olan bu yönetim, insanları kulluktan vatandaşlığa terfi ettirip insanlara demokratik, laik, sosyal bir hukuk devleti sağlıyor. Bu sebeple, ikinci yüzyıla gireceğimiz Cumhuriyet, varlığımızın en büyük teminatıdır.

Bazı yıl dönümleri ve zaman dilimleri, geçmişte yaşanan olayları daha iyi anlamamıza yardımcı oluyor. Tekerrürden ibaret olan tarih, gören gözlerle gösteriyor hakikatleri. 100. yıl dönümleri; geçmişten günümüze, günümüzden geleceğe ışık tutuyor. Yeni ve temiz bir başlangıç yapabilmek için umut veriyor.

Atatürk, gençliğe hitabesinde Cumhuriyet'i Türk gençliğine emanet etmiştir. Çünkü Cumhuriyet, dinamizmdir. Devamlı kendini çağın ve demokrasinin gerektirdiklerine göre yeniler. Olduğu yerde sayamaz veya geriye düşemez. İşe yaramaz, içi boş ve olduğu yerde sayan rejimler, bir ulusu da devleti de ilerletemez.

Yenilikçi ve dinamik olmak, gençliğin en önemli tanımlayıcı sıfatlarından. Her nesil, bir önceki nesilden devralır emaneti olan Cumhuriyet bayrağını. Ulusa ve devlete yürekten bağlı, ilelebet payidar kalacak o bayrağı...

Kuşkusuz, Türkiye Cumhuriyeti bir devrimdir. Ve işte bu yüzden Türk gençliği, Cumhuriyet devriminin en güçlü muhafızıdır. Fikirler, ideolojiler ve rejimler, insanlarla ve doğa ile karşılıklı bir alışveriş içindedir. Bazen insanlar rejimleri, bazen rejimler insanları değiştirir. Eğer tarih, bu alışverişini konu alan bir film olsaydı, Türkiye Cumhuriyeti en önemli sahnesi olurdu.

2022 ÖNLÜK Gİyme TÖRENİMİZ

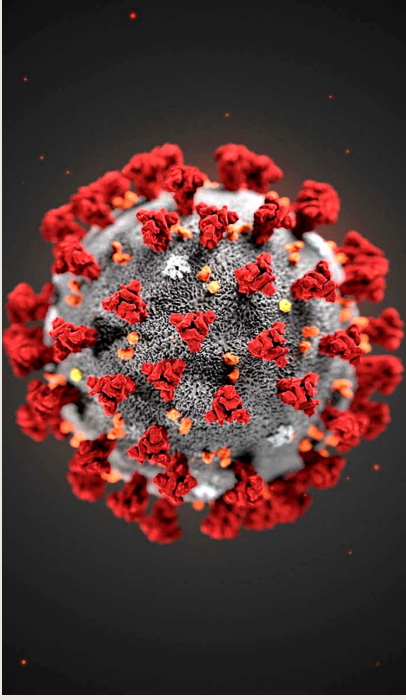
Okulumuz TOBB ETÜ Tıp Fakültesi'nin 2022-2023 akademik yılı "Beyaz Önlük Giyme Töreni" 21 Ekim 2022 tarihinde gerçekleşti. Etkinlik kapsamında öncelikle Dönem 1 öğrencileri, öğretim üyeleri ve Tıp Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Mehmet Nejat AKAR Cumhuriyetimizin kurucusu Mustafa Kemal Atatürk'ün ebedi istirahatgâhı Anıtkabir'i ziyaret ettiler. Mozoleye çelenk konuldu ve Dekanımız tarafından Anıtkabir Özel Defteri imzalandı.

Etkinliğin ikinci kısmında, Beyaz Önlük Giyme Töreni için okulumuzun konferans salonuna geçildi. TOBB ETÜ Rektörü Prof. Dr. Yusuf SARINAY ve Dekanımız Prof. Dr. Mehmet Nejat AKAR'ın açılış konuşmalarının ardından öğretim üyelerimiz öğrencilere sırasıyla beyaz önlüklerini giydirdiler. Aileleri de öğrencilerimizi bu özel günde yalnız bırakmadılar.

Deniz Eylül ŞENLİK
Dönem 1 Öğrencisi

2022 TIPTA GELİŞMELER

COVID

İngiltere biyobankasında, beyin görüntüleme yöntemleri ve bilişsel testler kullanılarak COVID-19'un beyni nasıl etkilediği çalışılmış ve pozitif vakalarda orbitofrontal korteks ve parahipokampal girusta gri madde kalınlığında azalma, koku alma korteksine yakın bölgelerde doku hasarı ve bilişsel gerileme saptanmıştır.

"SARS-CoV-2 is associated with changes in brain structure in UK Biobank". Nature. 604 (7907): 697–707.

Semptomatik enfeksiyonu olanların %46'sının 12 ay sonra yalnızca kısmen iyileştiği ve aşılamanın, uzun süreli yedi semptomun riskini azalttığı bildirilmiştir.

"Outcomes among confirmed cases and a matched comparison group in the Long-COVID in Scotland study". Nature Communications. 13 (1): 5663.

Deniz Eylül ŞENLİK
Dönem 1 Öğrencisi

ALZHEIMER - NÖROBİLİM

111.326 Alzheimer hastası ile 677.663 sağlıklı bireyin genetik yapılarındaki farklılıkların karşılaştırıldığı bir çalışmada, hastalığa yakalanma riskinin artmasıyla ilişkili -42'si önceden bilinmeyen olmak üzere 75 gen tanımlanmış ve TNF- α 'nın Alzheimer'da rolü olabileceği gösterilmiştir.

"New insights into the genetic etiology of Alzheimer's disease and related dementias". Nature Genetics. 54 (4): 412–436.

Olağanüstü epizodik hafıza gösteren 80 yaşın üzerindeki kişilerin entorinal kortekslerinde "süper nöronlar" keşfedilmiştir.

"Integrity of neuronal size in the entorhinal cortex is a biologic substrate of exceptional cognitive aging". Journal of Neuroscience. 42 (45): 8587–8594.

Alzheimer hastalığını erken dönemde, yüksek doğrulukla teşhis edebilen ve beyindeki değişiklikleri gösterebilecek MRI-ML (makine öğrenmesi) tabanlı bir yaklaşım geliştirilmiştir.

"A predictive model using the mesoscopic architecture of the living brain to detect Alzheimer's disease". Communications Medicine. 2 (1): 70.

Yeni geliştirilen "Lecanemab" adlı ilacın, Alzheimer hastalığında beyinde oluşan dejenerasyonu yavaşlattığı gösterilmiştir. İlaç, hastalarının beyinde biriken "beta-amiloid" proteinini hedef almaktadır ve hastalığın ilk aşamalarında etkilidir.

"Lecanemab in Early Alzheimer's Disease". The New England Journal of Medicine. DOI: 10.1056/NEJMoa2212948.

Neval BALO
Dönem 1 Öğrencisi

KANSER TANISI

Prostat kanseri riskinin yaş, PSA ve hegzokinaz 2 düzeylerine bağlı olarak hesaplanabileceği bildirilmiştir.

"Multi-marker risk-based screening for prostate cancer". *Journal of Medical Screening*. 29 (2): 123–133.

Fekal mikrobiyota belirteçleri kullanılarak pankreas kanserini saptamada yüksek doğruluk oranlarına ulaşılmıştır.

"A faecal microbiota signature with high specificity for pancreatic cancer". *Gut*. 71 (7): 1359–1372.

Pankreas kanserinin erken tanısında kullanılabilecek, yüksek duyarlılığa sahip ve hücre dışı vezikül belirteçleri kullanan bir teknoloji üzerinde çalışılmaktadır.

"Early-stage multi-cancer detection using an extracellular vesicle protein-based blood test". *Communications Medicine*. 2 (1): 29.

Prostat kanseri riskini belirlemede ve tedavide kullanılma potansiyeli olan bakteriler tanımlanmıştır.

"Microbiomes of Urine and the Prostate Are Linked to Human Prostate Cancer Risk Groups". *European Urology Oncology*. 5 (4): 412–419.

Eren ÖZCAN
Dönem 2 Öğrencisi

KANSER TEDAVİLERİ

Küçük bir araştırmada, 12 hastanın tamamında kolorektal kanserin radyasyon tedavisi veya cerrahi girişim olmadan gerileyebildiği gösterilmiştir.

"PD-1 Blockade in Mismatch Repair–Deficient, Locally Advanced Rectal Cancer". *New England Journal of Medicine*. 386 (25): 2363–2376.

Kanser hücrelerini yok etme potansiyeli olan yeni bir bileşik (ERX-41) sentezlenmiştir.

"Targeting LIPA independent of its lipase activity is a therapeutic strategy in solid tumors via induction of endoplasmic reticulum stress". *Nature*. 3 (7): 866–884.

Beyin tümörleri için, in vitro "fotoimmünoterapi" yöntemi klasik tedavi yöntemlerine eklenebilir. Bu yöntemle, tümör hücreleri karanlıkta daha parlak görünerek cerrahların tümörü çıkarmasına yardımcı olmakta ve kalan hücreler de dakikalar içinde ölmektedir.

"Triggering anti-GBM immune response with EGFR-mediated photoimmunotherapy". *BMC Medicine*. 20 (1): 16.

2010-2019 döneminde olduğu gibi, 2019 yılındaki kanser sebepli ölümlerin de %44 ü (toplam 4,5 milyon veya günlük 105 milyon ölüm) sigara, alkol ve yüksek VKİ gibi engellenebilir faktörlerden kaynaklanmaktadır.

"The global burden of cancer attributable to risk factors, 2010–19: a systematic analysis for the Global Burden of Disease Study 2019". *The Lancet*. 400 (10352): 563–591.

Kronik sirkadiyen ritim bozulmasına bağlı kanser riski artışının, vücut sıcaklığını etkileyen faktörlerden kaynaklanabileceği gösterilmiştir.

"Circadian disruption enhances HSF1 signaling and tumorigenesis in Kras -driven lung cancer". *Science Advances*. 8 (39): eab01123.

Farelerde yapılan meme kanseri çalışmalarında, dolaşımdaki kanser hücrelerinin uyku döneminde arttığı ve kümelenmiş oldukları saptanmış; tedavilerin gece etkilerini en üst düzeye çıkarmanın hedeflenmesi gerektiğine işaret edilmiştir.

"The metastatic spread of breast cancer accelerates during sleep". *Nature*. 607 (7917): 156–162.

Eren ÖZCAN
Dönem 2 Öğrencisi

YAPAY DOKULAR

Domuz derisinden yapılmış biyomühendislik ürünü bir kornea; seri üretilebilmekte, iki yıla kadar saklanabilmekte ve hastalara görme yetilerini tekrar kazandırabilmektedir.

"Bioengineered corneal tissue for minimally invasive vision restoration in advanced keratoconus in two clinical cohorts". *Nature Biotechnology*. 1–12.

Caltech'te geliştirilen yeni bir yapay derinin, robotlara sıcaklığı, basıncı ve hatta zehirli kimyasalları basit bir dokunuşla algılama yeteneği verebileceği bildirilmiştir.

"Printed synaptic transistor-based electronic skin for robots to feel and learn". *Science Robotics*. 7 (67): eabl7286.

Deniz Eylül ŞENLİK
Dönem 1 Öğrencisi

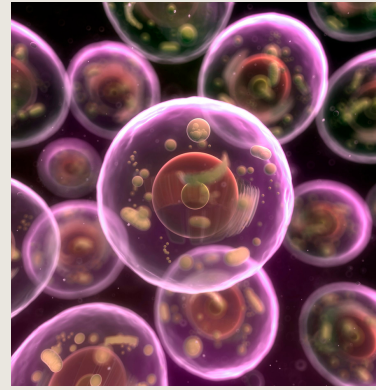

"ANTI-AGING"

Farelerde, kansere veya diğer sağlık problemlerine sebep olmaksızın yaşlanmanın etkilerini geri çevirebilen IPSC (İndüklenmiş pluripotent kök hücre)-aracılı yeni bir hücresel gençleştirme terapisinin geliştirildiği bildirilmiştir.

"In vivo partial reprogramming alters age-associated molecular changes during physiological aging in mice". *Nature Aging*. 2 (3): 243–253.

Deniz Eylül ŞENLİK
Dönem 1 Öğrencisi

HÜCRE BİYOLOJİSİ

Meyve sineği bağırsağında, apoptoza göre daha yavaş ve kademeli olan yeni bir hücre ölümü süreci gözlenmiştir. ACE ifadesinin düzensizliği ile birlikte, hücrelerde organellerin ve hatta DNA'nın eksildiği bu sürece "erebozis" adı verilmiştir.

"Erebosis, a new cell death mechanism during homeostatic turnover of gut enterocytes". *PLOS Biology*. 20 (4): e3001586.

Deniz Eylül ŞENLİK
Dönem 1 Öğrencisi

İSTATİSTİKLER

Türk Tabipleri Birliği, hekimlerin yüzde 84'ünün meslek hayatlarında en az bir kez fiziksel veya sözel şiddete uğradığını, ancak sadece yarısının bildirim verdiğini söylüyor. Dolayısıyla gerçek oranların çok daha yüksek olduğu tahmin ediliyor.

Beyaz Kod verilerine göre, Türkiye'de günde ortalama 80'den fazla sağlıkta şiddet vakası yaşanmakta. Sağlıkta şiddeti gösteren Beyaz Kod bildirim sayısı 2020'de 11 bin 942 iken, 2021'de 29 bin 826'ya yükseldi.

Sağlık-Sen'in verilerine göre 2021'in Mayıs ayında şiddete uğrayan sağlık çalışanı sayısı 21'di. 33 failden 17'si hakkında işlem yapılmadı ve gözaltına alınan 12 saldırgan ise serbest bırakıldı. 2021 senesinde toplam 316 sağlık çalışanı şiddete uğrarken bu sayı 2022'nin ilk beş ayında 184'e ulaştı. 197 saldırganın 70'i hakkında işlem yapılmadı, gözaltına alınan 47 kişi ise serbest bırakıldı.

DUR DEME VAKTİ

Şiddetin her türlüsüne ve her boyutuna karşıyız. Şiddetin iyi bir yanı zaten olamaz, bir canlının yaşama hakkını elinden almaya kalkışmanın açıklaması olamaz. Yaşam hakkına bir müdahale ve darp niteliğinde olan bu eylem ne yazık ki sağlık sektöründe hizmet verenlerin de karşılaştığı büyük bir sorun. Sağlık çalışanlarının en büyük gayesi insan hayatına ve canına iyi gelebilmektir. Başta hekimler olmak üzere sağlık ekipleri hayat kurtarabilmek için gecelerini gündüzlerine katarlar, gerekirse yeme içmelerinden veya aileleri ile geçirecekleri vakitlerden feragat ederler. Özveri ile insanların hayatlarına dokunmaya çalışan bu bireyler kimi zaman çok yanlış ve kötü tepkilerle karşı karşıya kalabiliyor. Hatta bazen işler öyle raddelere geliyor ki, sağlık çalışanları sözlü ve fiziksel şiddete maruz kalıyor ve bazıları ne yazık ki öldürülüyor.

Çok zorlu eğitimlerden geçip hastanelerde, sağlık ocaklarında ya da sağlık hizmeti veren diğer kuruluşlarda çalışan hekimler ve bütün sağlık çalışanlarının bu muameleye maruz kalması içler acısı bir durum. Ana ögesi "insan" ve "insan hayatı" olan bu meslek gruplarına yöneltilen şiddet eylemlerini sonuna kadar kınıyoruz. Hekimler ve geleceğin hekim adayları olarak lütfen şiddet olaylarının hiçbirine sessiz kalmayalım. Meslektaşlarımızın, iş arkadaşlarımızın maruz kaldığı bu durumlara dur demenin vakti geldi ve geçiyor bile...

Neval BALO
Dönem 1 Öğrencisi

HEKİMLERİN ANISINA

Üniversite sınavında yaşamadığı çocukluğu, meslekte yaşamadığı gençliği ve ardından gelen yılları hep sınavdadır doktorun. Sanki onlar, memleketin nöbetçisidir. Herkes uykusundayken o ayaktadır. Bebeğinden yaşlısına, derde dermandır. Hekim böyledir de çalışma ve yaşam koşulları nasıldır? Ne yazık ki, sadece geride bıraktığımız yıla baktığımızda bile ücretlerin düşüklüğü, mesai saatleri, şiddet ve Covid-19'un ilerleyişinin etkileriyle karşılaşırız.

Öyle ki annesinin evde kahvaltısını hazırlayıp beklerken ölüm haberini aldığı genç doktor Rümeysa Berin Şen'in erken kaybı, geçen yıl yüreklerimizi yakan olayların başında geldi. 36 saatlik nöbetin ardından özel aracıyla eve giden Asistan Doktor Rümeysa Berin Şen, yol kenarında duran kamyonu arkadan çarparak hayatını kaybetti. Genç doktorun, çalışma koşullarının getirdiği aşırı yorgunluk nedeniyle direksiyon başında uyuduğu tahmin ediliyor. Doktor Rümeysa'nın acı ölümünün, başka hekimlerce yaşanmaması en büyük dileğimiz...

Sağlık ordumuzun Covid'le ön saflarda ağır mücadelesi ise geçen yıl da gündemimizdeydi. Bunca fedakarlıkla yetişen 200'ün üstünde hekimimizi, iki yılda aktif hasta bakımı sırasında Covid nedeniyle kaybettik. Binlercesi de enfekte oldu. Onca emeğe karşın hekim ve sağlık çalışanlarına yönelik şiddet gün geçtikçe arttı. Bizi yaralayan bir başka isim ise Dr. Ertan İskender oldu. Poliklinikte hastası tarafından bıçaklı saldırıya uğrayan Ortopedi ve Travmatoloji Asistanı Dr. İskender'in dört parmağı kesildi. Süregelen bu şiddet sadece Dr. İskender ile de kalmadı. Ne yazık ki bu endişe işimizi yaparken aklımızın bir köşesinde yerini koruyor.

Yolumuz zor biliyoruz. Yine de koşullarımızın iyileştirilmesi umudunu korumaya çalışıyoruz.

İnt. Dr. Dicle Zeynep AKSU

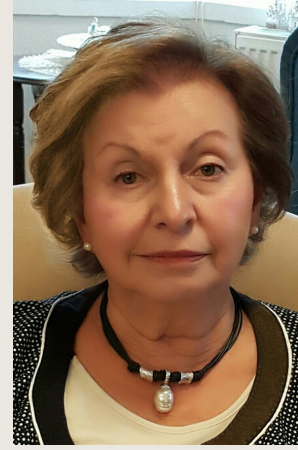
SAĞLIKTAKİ ŞİDDET

PROF. DR. ŞÜKRİYE AYTER İLE RÖPORTAJ

Sizin için hocaların hocası deniliyor, bu nasıl bir duygu?

AYTER: Bence çok abartmışlar ama yine de güzel bir duygu. Gerçekten esas güzel olanı, bizim yetiştirdiğimiz insanlar. Başka bir yere gittikleri zaman oradaki performansları için bize gelip teşekkür ediyorlar ya, işte o büyük mutluluk.

Genetik bilimi baş döndürücü bir hızla ilerliyor. Sizin meslek yaşamınızdaki en heyecan verici gelişmeleri paylaşır mısınız?

AYTER: Genetik aslında en eski bilimlerden biri, o zamanlar tarım ve hayvancılığı ilgilendiren şekilde gidiyormuş. İlk DNA ile çalışmaları da DNA'ları küçük olduğu için bakteri ve virüslerle sınırlandırıldı. Restriksiyon enzimlerinin keşfi ve genlerin ilk haritalama yöntemleriyle ökaryotik DNA'ya, yani insan DNA'sına ulaşılması ise muazzam bir şeydi. Moleküler genetik ondan sonra çok hızlandı. Mesela Covid aşısı üretiminde, mRNA aşısı çok çabuk piyasaya sürüldü. 90'lı yılların başında PCR bir devrimdi, örnek miktarlarını çok küçülttü. Kâğıdın üzerine bir damla kan alıp arşivleme şansı verdi bize ileride çalışmak için. Derken gen tedavisi ortaya çıktı, bizi çok heyecanlandırdı. Ancak ilk uygulamalarıyla beklenen sonuçları vermedi. Çünkü aktarılan genin yeri ya da hangi yöntemle aktarıldığına göre bazen güvenli oldu, bazen risk faktörü oluşturdu. Her şeyden önemlisi, geni aktarıp düzelttiğiniz fenotip altı ay sonra yok oldu çünkü kromozoma yerleşmeyebiliyordu. Daha sonra "gene editing" dediğimiz sorunlu geni yerinde düzeltme teknikleri geldi. Bunların her biri ilk yayınladığı zaman gerçekten çok heyecan uyandırmıştır.

Nörofibromatozis (NF) ile ilgili çalışmalarınızdan bahsedebilir misiniz?

AYTER: NF'ı geni çok özel bir gen, gen içinde retrovirüslerin entegrasyon bölgesi olan genler var. Biz retrovirüslerin lösemilerle ilişkili olduğunu bilerek hem nörofibromatozis, hem lösemi geliştirmiş hastalar bulup çalıştık. Orada yakaladığımız bir entegrasyonu genom veri tabanında blastladığımız zaman retrovirüsle yüzde 87 benzerlik gösterdi. Bu son 20 yılımızın en heyecan veren bulgusudur.

Bu çalışma ne kadar süre devam etti?

AYTER: Çalışmanın en zor kısmı örnek toplanmasıydı. Çünkü aynı hastada NF'ı ve lösemi birlikteliği nadir görülen vakalardır ve bu hastalara ancak Hacettepe gibi referans merkezi olan bir yerde erişmek mümkün oldu. Daha sonra bu çalışmamızı TÜBİTAK'ta projelendirdik, yaklaşık iki sene süren sıkı bir çalışmayla sonuçlandırdık. Şu anda yayın aşamasındadır.

Sizce Türkiye’de bu alandaki çalışma koşulları yeterli mi?

AYTER: Bu çok zor bir soru. Ülkemizde bu alandaki insan gücü hızla artıyor ve alanda uzmanlık yapanlar gerçekten çok başarılı, moleküler genetiğe ilgi duyan kişiler. Ama hâlâ altyapı eksiklerimiz var, altyapısı uygun olan kurumlarda da yetişmiş insan gücü eksikliği var. Çok iyi organize olduğumuzu söyleyemem. Türkiye’nin genetik hastalıklarda en büyük şansı maalesef akraba evlilikleridir. Bu çalışmaların ilk yıllarında örnek bulma kolaylığı bizler için bir avantaj oldu diyebilirim.

Prenatal tanı ilk başlarda çok heyecan vericiydi. Bir hasta çocuğun doğmasının önlenmesi hem ekonomik, hem de duygusal olarak ailelere rahatlık veriyordu. Fakat bu sefer de etik olarak fetüsün hakkı gündeme geldi, fetüse bağlı olarak hamileliğin sonlandırılması gibi sorunlar yarattı. Bu sıkıntıları önlemek üzere “preimplantasyon genetiği ” gündeme geldi ki bu da genetik tanı ve uygulamalarda önemli bir aşama idi.

Genetik biliminin geleceğini nasıl görüyorsunuz? mRNA aşılarını yeni tanıyoruz ancak kanser tedavisi ile ilgili önemli katkı sağlayacağı düşünülüyor. Bu konuda siz ne düşünüyorsunuz?

AYTER: Yapay zekânın en çok kullanılacağı alanlardan biri de genetik. Her şeyi hızlandırıyor, maliyetleri azaltıyor. En son Watson’un DNA’sı bin dolara dizilenmişti, sonra maliyetler çok düştü. Bundan on sene sonra DNA dizilerimizi belki de cep telefonlarımızda taşıyacağız, insanın yapay zekâyla çok farklı incelemeler gündeme gelecek. Örneğin, bazı genetik hastalıkların kendine özgü yüz ifadeleri var, bu durumun en tipik örneği Down sendromudur ve ilk çalışmalar onun analizleri amaçlı yapılmıştır. Ancak Nf1 de dahil olmak üzere birçok genetik hastalıkta tipik bir yüz yapısı söz konusudur. Akıllı telefonla çekilen bir resim “Face to Gene” programı kullanılarak bilgisayarda analiz edilebiliyor, yani hiç genleri incelemeden bazı hastalıklara tanı koyma imkânı olabilecektir. mRNA aşıları da ileri bir genetik teknoloji. Bizler yıllar önce DNA aşılarında birden fazla geni aynı vektörün içinde yerleştirip polivalan aşılar elde edildiği zaman çok heyecanlanmıştık. Oysa mRNA aşılarında enfeksiyondan sorumlu etkenin proteinini kodlayan mRNA’sı veriliyor, bence çok akıllıca. Aslında kanser için aşı değil, ilaç. Bir onkogenin susturulması gibi çok sayıda alternatif tedavi söz konusu olacaktır.

Bir daha üniversiteye başlayacak olsanız yine aynı yolda mı yürürdünüz?

AYTER: Bu yönde çalıştığım için aslında hiç pişman olmadım. Benim çalışma hayatımın ilk yılları virüs ve bakteri genetiğiyle geçmiştir. Sonra insan genetiği için içine girince gerçekten çok severek devam ettim. Akşam geç saatlere kadar ya da hafta sonları çalışmak bana hiç zor gelmemiştir.

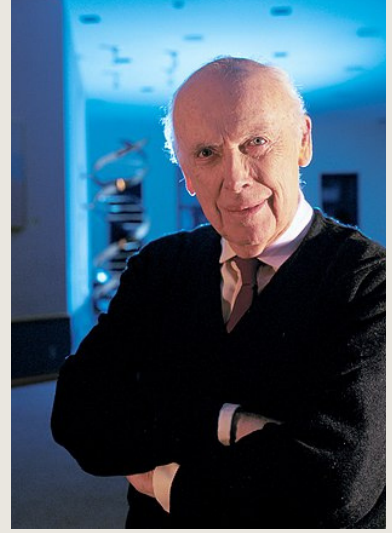
Arkadaşlarımızın en merak ettiği soru şuydu: Gerçekten Watson ile lahmacun yediniz mi hocam? Bize biraz o günden bahseder misiniz?

AYTER: Lahmacun değil, döner yedik (Gülüyor.). Eski ÖSYM Başkanı Prof. Dr. Altan Günel, aynı zamanda bizim bölüm başkanımızdı (Nur içinde yatsın.). O Watson’u Türkiye’ye davet etmişti ve bizlerin tanışmamızı, ondan öğütler almamızı istedi. Son sınıf öğrencisiydik ve yurt dışına gitmek için bütün bağlantılarımız yapılmıştı. Ben Princeton Üniversitesine gidiyordum. Bakanlıklarda Uludağ Kebapçısına gittik. Watson bize “Aman benim size bir tavsiyem olsun, bu geleceğin ‘hot topic’i olacak.

Her yerde, çok sayıda moleküler genetik programı açıp insan kapasitenizi seyreltmeyin.” dedi. Sanki bunu dememiş, mısır patlağı gibi birçok yerde program açıldı. Ancak zaman içinde bu alanda yetişmiş insan kapasitesi de arttı.

Bilimsel çalışmalar dışında özel meraklarınız var mı, hobileriniz neler?

AYTER: Çok uzun yıllar fotoğraf çekmekle çok ilgilendim. Hatta bir serim vardı, dünyanın neresine gitsem saat 5:30’da kalkıp güneşin doğuşunu çekerdim. Dünya mutfağından yeni yemekler yapmayı da çok severim.

Bize verdiğiniz dersler arasında anlatmayı en sevdiğiniz konu nedir?

AYTER: Kanseri genetiğini anlatmayı çok severim. Tabii ki hücre döngüsü de, bunlar birbirine çok bağlı. Kanseri çok çalışılan bir konu. Bir ilaçtan, tedaviden bahsedebilmek için onun biyolojik temelini çok iyi çözülmüş olması lazım. Aslına bakarsanız kansere ayrılan kaynak, başka hiçbir bilimsel alana ayrılmadı. Ama hâlâ tek bir tanı yöntemi yok, tek bir tedavi yöntemi yok. Bu konu ancak bireysel tedavi yöntemleri ile çözülebilecektir. Onun için bu çalışmalar daha çok devam edecek.

Çok teşekkür ederiz hocam.

İnt. Dr. Dicle Zeynep AKSU

Stj. Dr. Berk ATALAY
Dönem 5 Öğrencisi

BİR TIP ÖĞRENCİSİNİN YOLCULUĞU

Herkese merhaba!

Ben Faramarz Behfrooz. TOBB ETÜ Tıp Fakültesi dönem 1 öğrencisiyim. Daha önce İran'da yaşıyordum. Bu okula gelmeden önce üç üniversite değiştirdim. Kendi ülkemde ilk üniversiteye girişimde petrol mühendisliği bölümünü kazandım ancak sevmedim. Daha sonra bir sene hukuk okudum ama yine sevmedim çünkü çocukluk hayalim doktor olup hayat kurtarmaktı. Babam Ankara Üniversitesi'nde yüksek lisans yapmış bir eczacı, ben de onun yönlendirmesi ve desteği ile Ankara'ya gelmeye karar verdim.

YÖS (Yabancı Öğrenci Sınavı) ile Ankara'da bir tıp fakültesini kazandım. Ancak, ilk senemde tiroid kanseri teşhisi kondu ve ameliyat sürecim pandemiye denk geldi. O dönemde sınırlar kapalı olduğu için bu yoğun süreci yalnız geçirdim ve devamsızlıktan kaldım. Kanserli atlattıktan sonraki dönemde ise depresyon ve kalp spazmı gibi belirtiler ile sık sık acil servise başvuruyordum. Birkaç hastanede belirtilerimi ciddiye almayıp önemli bir sorunumun olmadığını söylediler, herhangi bir tetkik yapmadılar. Bir sabah acıya dayanamayıp TOBB ETÜ Hastanesine gittim. Acil servis hekimi hocamız bana çok iyi davrandı, bütün şikâyetlerimi dinledi ve tahliller yaptırdı. Kaygı bozukluğuna sahip olabileceğimi belirtti ve kalp krizi gibi olan ağrılarımın bu hastalığın bir belirtisi olduğunu söyledi. Yapılan tahliller sonucunda TSH değerimin düzensiz olduğunu öğrendim ve düzenlenmesi için Endokrinoloji bölümünden Şule hocamıza yönlendirildim. Şule hocamız TSH değerimin düzenlenmesi için tedaviye başladı ve beni psikiyatriste yönlendirdi.

Hastaneye gittiğim o sabah acil servis ve endokrinoloji hekimleri benim hayatımı kurtarmakla kalmadılar, hayatıma dokundular. Hocalarımızın yaklaşımları ve tedavi anlayışları benim nasıl bir hekim olmam, hastalarımın nasıl davranmam gerektiğini bana gösterdi. Aynı gün hastaneden çıkarken "Sonucu ve bedeli ne olursa olsun TOBB ETÜ'ye gideceğim." dedim kendi kendime, ailem de bana bu konuda sonuna kadar destek oldular. Tekrar üniversite sınavına hazırlanarak bu üniversiteyi kazandım ve her geçen gün ne kadar doğru bir karar verdiğimi anlıyorum.

Ve son olarak, umarım beni tedavi eden hocalarım başta olmak üzere dekanımız Prof. Dr. M. Nejat Akar ve diğer hocalarımın güvenini boşa çıkarmam ve ben de ileride onlar gibi meslektaşlar yetiştirme raddesine gelebilirim. Doktor olduğumda, hastaların hayatına dokunduğumda ve hastalar bana teşekkür ettiğinde, bu teşekkürün üniversitemin ve hayatıma dokunan hocalarımızın sayesinde olduğunu hep hatırlayacağım.

Faramarz BEHFROOZ
Dönem 1 Öğrencisi

Stj. Dr. Elif Nurten DOĞAN
Dönem 4 Öğrencisi

BİRAZ DA “İÇİMİZDEN” BAKALIM

Birey olarak var olduğumuz bu dünyada, tek başımıza olduğumuz kadar birlikte ve toplum içinde yaşamaktayız. Her gün maruz kaldığımız sosyal ilişkilerimizi düşündüğümüzde, çevremizi anlamak ve anlamlandırmak için aslında her an geçmişimizden günümüze kişisel ya da atasal olarak getirdiğimiz bazı becerileri kullanıyoruz. Toplum içinde yaşama becerilerimiz, sahip olduğumuz bilişsel düzeydeki düşünme algoritmalarımız ile hayat bulur. Bireye özgü olan bu bilişsel düzeyi besleyecek olan deneyim ve öğretiler ise günlük hayatımız için en kullanışlı alet çantalarımızdan biridir. Bu bilişsel becerilerimizin ve düşünme biçimlerimizin (algoritmalarımızın) bulunduğu alet çantamız, gördüğümüzden öte algıladığımız bu dünyada, hepimizin birer sosyal varlık olarak atfedilmesine daha özel ve özgün bir boyut getirmektedir.

Az önce bahsedildiği üzere deneyim ve öğretiler buradaki kilit noktalardan biridir. Kültür ve içinde büyütüldüğümüz ortam da bu noktayı etkileyen büyük faktörlerden biridir. Bu kapsamda örnek vermek gerekirse, Asya toplumlarının bütünselci yahut “holistik” düşünme tarzı bize şunu gösterir: Özellikle Doğu Asya ülkelerinin kültürleri görülen nesneler özelinde değil, nesnelerin arasındaki ilişkilere odaklanan türde bir değerlendirme biçimidir. Diğer yandan Batı kültürlerinde ise nesneler arasındaki bağlam ve ilişkiden ziyade, nesnelerin tek başına özellikleri ön plandadır ve bu yüzden “çözümleyici” düşünme tarzının varlığı hâkimdir. Bu demek değildir ki tüm düşünme biçimimiz sadece kültüre bağlıdır. Hepimizin elinde bulunan bu alet çantasında, kullanmayı öncelediğimiz aletler farklıdır sadece... Fakat yine de bazı durumlarda kullanmayı öncelediğimiz alet (yani kültürel olarak edindiğimiz düşünme biçimimiz) içinde bulunduğumuz duruma en iyi uyan alet olmayabilir. Kültürel olarak etkilenmek bir yana dursun, hayatımızın akışında gelişen olaylarda “o an içerisinde” kim olduğumuzu anlamak ve kendi içimize bakmak, bize bu olayları daha iyi anlama ve anlamlandırma fırsatı sunar. Bu sayede de sadece bugüne kadar edindiğimiz deneyim ve öğretiler olmakla kalmayıp bunların toplamından fazlası oluruz.

O halde şimdi de bu deneyim ve öğretilerin derinliklerinden, bunların günümüzde nasıl incelendiğinden ve bu becerilerimizin günlük iletişimimize nasıl yansıdığından bahsedelim. Günlük hayatta pek çoğumuz başka bir insanı anlamak için sözlü ya da jest ve mimikler gibi sözsüz iletişim araçlarını kullanırız. Peki, işi psikiyatrinin veya psikolojinin ilgilendiği bilimsel düzleme getirelim: Hayatımızdaki en büyükten en küçüğe kadar tüm deneyimlerimizi, öğretilerimizi hatta bunlara ek olarak herhangi bir anda hissettiğimiz duyguları da işin içine katarsak böylesine kapsamlı bir veri topluluğunu bilimsel yöntemle nasıl inceleyebiliriz? Hatırlayamadığımız kadar küçük anılarımızı da dahil edince hayatımızı etkilemiş olan her noktayı ve etkileme potansiyeli olan her parametreyi böylesine tek başına ele almak mümkün gözükmemektedir. Elbette hayatımızı etkileyen parametreleri tek tek olmasa da bazen kümeler halinde incelemek mümkündür. Bu incelemeler için günümüzde kullanılan “kişilik testleri” adı altında bazı materyaller de mevcuttur, fakat kritik soru şudur: Bir kişilik testi böylesine karmaşık bir süreci -soru sayısı ne kadar fazla olursa olsun- ne derecede doğruluk payı ile ortaya koyabilir?

Elbette bilimsel çalışmalarda her zaman hata payını göz önünde bulundururuz ve belli bir noktaya kadar da bu hata payının çalışmayı etkilemediğini kabul ederiz. Ama söz konusu hayatımızdaki en ufak dönemeçler bile olunca bu testler bizim kişiliğimizi ve hayatımızı ortaya koymakta ne kadar başarılı olabilir? Büyük ve büyük olmasına karşın muazzam incelikte ve

Stj. Dr. M. Emin YORULMAZ
Dönem 5 Öğrencisi

“her birimizde“ bambaşka detaylarla işlenmiş olan hayatımızın ve kişiliğimizin tablosu, bu tabloya uzaktan bakan ve tabloyu genel hatlarıyla tarif eden bir çift göz aracılığıyla gerçekten anlam bulabilir mi?

Bunu bir örnekle açıklayalım. Çözdüğünüz bir kişilik testinin sonuçları size şu şekilde yansıyor: Başkalarının sizden hoşlanmasına ve sizi beğenmesine gereksinim duysanız da kendinize karşı eleştirel olma eğilimindesiniz. Kişiliğinizin zayıf yönleri olsa da genellikle bunları telafi edebiliyorsunuz. Henüz yararlanmaya başlamadığınız hazırda bekleyen oldukça geniş bir kapasiteniz var. Dışarıdan disiplinli ve kontrollü görünseniz de içten içe telaşlı ve güvensizsiniz. Zaman zaman doğru karar verip vermediğiniz, doğru şeyi yapıp yapmadığınız konusunda ciddi endişelere kapılıyorsunuz. Belirli bir oranda değişiklik ve çeşitlilik sizi mutlu ederken kısıtlama ve sınırlardan rahatsız oluyorsunuz.

Düşünce yönünden bağımsız olmakla övünüyor, yeterli kanıt sunmadıkça başkalarının görüşlerini kabul etmiyorsunuz. Öte yandan, kendinizi başkalarına içtenlikle açtığınız, sonradan bunu pek de akıllıca bulmadığınız zamanlar da oluyor. Kimi zaman dışa dönük, dost canlısı ve sokulgan, bazen de içe dönük ihtiyatlı ve ketum davranıyorsunuz. Bazı hevesleriniz pek gerçekçi değil. (Aronson, Wilson, Akert, 2010, s151)

Bunun gibi bir sonucu görseniz tepkilerinizden biri şaşkınlık olabilir. “Gerçekten çok detaylı bir analiz ve beni gayet iyi anlatıyor.” da diyebilirdiniz. Eğer durum böyleyse yalnız değilsiniz. Bertram Forer (1949) bunu bir grup öğrenciyle çalıştığında, bu sonucu öğrencilere dağıtıp kendilerini 5 üzerinden ne kadar iyi tanımladığını sorduğunda elde ettiği sonuç 4,26 puandı. Bu durum P.T. Barnum adında bir şovmene ithafen de “Barnum” etkisi olarak adlandırılmıştır.

Buradaki ifadelerin hepsi, insanların kendi hayatında örneklerini bulabileceği cümlelerdir, fakat buradaki önemli ayrıntı ve anlatmak istediğim ise şu: Her ne kadar biz bunları okurken hayatımızdaki bazı örnekleri buradaki ifadelerle bağdaştırıp kendimizi bu sınırlı kalıplar ışığında tanımlamaya eğilimli olsak da, aslında çoğu zaman diğer pek çok örneği de gözden kaçırıyoruz. Hayatımızda elbette her yön mevcut ve bazıları daha baskın, bazıları ise değil; ancak dışarıdan gelen telkinler (örneğin bir kişilik testi sonucu) bizim o yönümüze daha fazla odaklanmamıza sebep oluyor. Yazımın başlarında bahsettiğim “kendi içimize bakmak” bu noktaya ithafendi: Daha derin bir şekilde içimize bakmanın yollarını keşfetmek, var olan bilimin dahi şu anda ortaya koymakta zorlandığı kişiliğimizi tanımamıza yardımcı olur.

İrem SÖYLER
Dönem 2 Öğrencisi

Elbette gündelik hayatımızda, kendi içimize bile bakmakta zorlandığımız ve kendimizi bazı kalıplarla ifade etmeye alıştığımız için sosyal açıdan etkileşime geçtiğimiz insanları değerlendirirken de aynı şeyi yapmamız kaçınılmazdır ve bunun için zihnimizde bazı kısa yollar kullanırız. Karşımızdaki hakkında hızlı ve etkin bir şekilde yargıya varmak için kullandığımız zihinsel kısa yollar -psikolojinin de kabul ettiği üzere- karşımızdakinin özüne inip onu detaylı değerlendiremedikleri için, bize sadece onun hakkında önceden edindiğimiz bilgiler ışığında, hızlı ama doğruluğu ve gerçekliği de bir o kadar şüpheli çözümler sunmakla sınırlı kalırlar. Bunu bir örnekle açıklayayım: Mesela birkaç arkadaşınızla birlikte bir restoranda yemek yiyorsunuz ve arkadaşlarınızdan birinin siparişinde bir yanlışlık oluyor ve garson arkadaşınızın sipariş ettiğinden biraz daha farklı bir hamburger

getiriyor, fakat o "Varsın olsun, bunu da yerim." diyor. Diğer arkadaşlarınızdan biri ise onu kendi hakkını arayamamakla suçluyor ve siparişi yanlış gelen arkadaşınız size dönüp " Sence ben hakkını savunamayan, arayamayan birisi miyim?" diye soruyor. Arkadaşınıza dair olan önceki izlenimlerinize ve benzer olaylara verdiği tepkileri düşünerek bir cevap vermeniz, yani bazı zihinsel kısa yolları kullanmanız mümkün, fakat bu birkaç deneyimin toplamı ya da ortalaması size o arkadaşınızın kişiliği hakkındaki gerçek özü verir miydi? Özet olarak, kendimizi görme biçimimizden ziyade algılama biçimimiz bu kadar ince bir ip üzerinde

gezinebilirken gerçek kendimizi nasıl tanıyacağız? Nasıl bir kişiliğe sahip olduğumuzu değerlendiren ve bunu hayatımızdaki -bizim bile etkisinden haberdar olmadığımız- yaşamışlıklarımızı (deneyim, öğretiler, kültürel ve kişisel anılarımızdaki duygu ve düşüncelerimiz gibi pek çok parametre) değil de bunların sadece toplamını (bağlamları) kullanan bilimsel testler, “bizi bize” tüm derinliklerimizle gösterebilir mi?

Kendimiz ve diğer insanlar hakkında hızlıca bir sonuca varmadan ve tek kelimelik ifadelerden oluşan bir kişilik analizi yapmadan önce bir düşüncenin de, duygunun da her yönünün kendi içimizde zaten var olduğunu kabul edelim. Sadece bu yönleri ne kadar, ne şekilde ve ne zaman beslediğimize göre kendi içimize ve dışarıya yansıttığımızı ve bunun davranışlarımızın ne kadar şekillendirdiğini bir düşünelim. Örneğin en iyi tanıdığımızı düşündüğümüz insanı bile günden güne anlamaya çalışırken bizim her an değiştiğimiz kadar onun da her an değiştiğini unutmayalım. Bağlamlar bazında genellemelerdense, bu bağlamları oluşturan parametreler özelindeki değerlendirmeleri yaparken bile sadece yanıltıcı zihnimizle değil, duygularımızla birlikte yapmamız; bambaşka yaşam hikayelerine ve kültürlerine sahip insanları anlamamıza ve onların belki de kendilerinin bile farkında olmadığı kişiliklerine içeriden dokunmamıza öncülük edebilir.

Stj. Dr. Berk ATALAY
Dönem 5 Öğrencisi

HER ŞEY BİR ÖDEVLE BAŞLADI...

Önemli uyarı; bu yazı fazlasıyla spoiler içermektedir!

Dr. Öğr. Üyesi Gamze GÜRCAN
Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı

Sanat, kendimizi ve kendimiz dışını (yaşamı) ifade etme ve bu ifadenin içinde bir anlam arama çabamızın doğurduğu şeylerin toplamı, kucağa konulan bir bebek... Sanatı icra eden ifadesinde kendi dünyasını yansıtırken, sanatı gözlemleyen ise yorumlarında kendi biricik dünyasını yansıtır ve bu iki yansımanın kavuşmasında anlamların çarpışmasını/ çarpışmamasını gözlemlemek oldukça hayranlık uyandırıcıdır. Yaşamı anlamlandırma güdüsünün yarattığı gelgitlerin aksine kendimiz dışını doğan ve batan güneş muazzamlığında düzenli görürüz, bu kavuşmaların rahatlatıcılığı belki de bundandır, düzensizliklerimizi eşlemek...

“Kişi, yaşamının anlamını, ancak onu bulamayacak duruma geldiğini hissettiği zaman, arayabilir – ve, belki, bulabilir.” Oruç Aruoba

Her şey bir ödevle başladı.

Dönem 6 stajı esnasında psikiyatri kongresine katılmam gerekmişti ve bu zaman boşluğunda internlerin bir ödev hazırlamasını planlamıştım. Makale hazırlama güzel bir ödev olabilirdi ancak öğrencilerin önerisiyle her güne bir film belirleyip akşamları bu filmi analiz etmek, fikirlerimizi birbirimize aktarmak hususunda anlaştık. Ve sonunda, ortaya böyle güzel bir yazı çıktı. Aşağıda filmlerle ilgili Mehmet Can Aksoy, Muhammet Ali Arslan ve Handan Kocakütük'ün sorgulayan, bağlantılar kuran ve umudu koruyan yorumlarını okuyacaksınız.

Umarım keyif alırsınız...

Filmin Adı:

Big Fish-Büyük Balık

Yönetmen:

Tim Burton

Oyuncular:

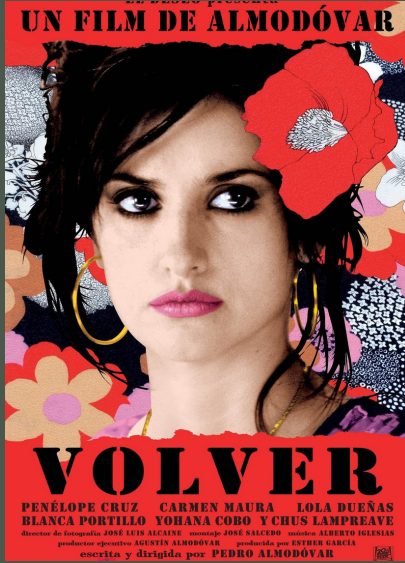
Ewan McGregor (Genç Edward Bloom)

Albert Finney (Yaşlı Edward Bloom)

Billy Crudup (Will Bloom)

İnt. Dr. Muhammet Ali ARSLAN

Baba oğul ilişkisi, gerçeklik algısı ve insan hayatı üzerine düşünmeme neden olan bir film. Başına gelen olayları olağanüstü hikâyelerle sıra dışı bir biçimde anlatan bir baba figürü var. Oğul, çocukluk döneminde bu hikâyeleri dinlemekten keyif alsa da zaman geçtikçe babasıyla çatışmaya başlıyor. Çünkü babasının anlattığı hikâyeleri abartılı avcı hikâyeleriymiş gibi algılıyor. Oysa bir sahnede babası "İkimiz de aynı işi yapıyoruz ben anlatıyorum, sen ise yazıyorsun." diyor. Oğlu her ne kadar bu hikâyelerden hoşlanmadığını söylese de seçtiği mesleğin kurgusallık üzerine olması düşündürücü. Film oldukça metafor içeriyor. İzlerken düşündüğüm soru "Gerçek somut mu olmalı?" oldu. Yönetmen, baba karakteri üzerinden aslında sürrealizmin temelini anlatmak istiyormuş gibi geldi bana. Gelelim hikâyelere, insanları birer balık gibi düşünürsek, büyük balık olabilmek için avcılara yakalanmamak gerekiyor. Avcılarsa gündelik hayatta bizi sınırlayan, kısıtlayan, bir kalıba sokmak isteyen her şey. Edward karakteri çok cesur bir karakter, değişmek ve gelişmekten korkmuyor. Cadının gözünde ölümünü görmesi ise, ölüm gerçeğini kabullendiğini ve herkesi bekleyen bir son olduğunun bilincinde olduğunu gösteriyor. Bu yüzden anın keyfini çıkarıyor ve zaten bir gün bitecek olan yaşamı için büyük stresler içinde boğulmuyor. Edward'ın tuttuğu balık ise eşi. Buradan ailenin insan hayatında ne kadar önemli bir yeri olduğu sonucunu çıkarıyorum. Şartlar ne kadar olumsuz görünse de Edward aşkının peşini bırakmıyor ve sonunda hayatının kadınıyla evleniyor. Toparlamak gerekirse, filmde çıkardığım en önemli şey kendimizi, hayatımızı ve gerçekleri bir kalıba sokmamamız gerektiği.

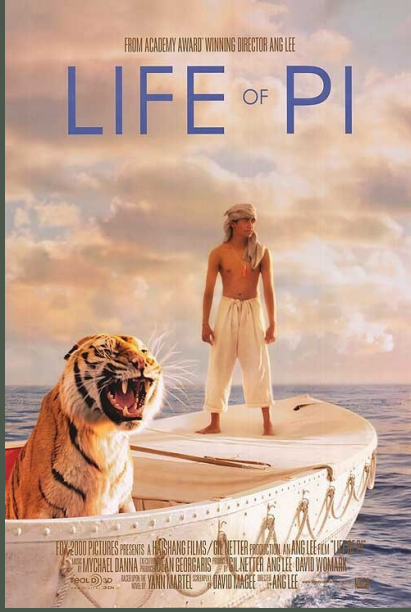
Filmin Adı:
Volver-Dönüş

Yönetmen:
Pedro Almodóvar

Oyuncular:
Penélope Cruz (Raimunda)
Carmen Maura (Irene-Raimunda ile Sole'nin annesi)
Lola Dueñas (Sole)
Blanca Portillo (Agustina)
Yohana Cobo (Paula-Raimunda'nın kızı)
Chus Lampreave (Teyze Paula)

İnt. Dr. Handan KOCAKÜTÜK

Öncelikle bir kadın olarak oldukça etkilendiğim bir film oldu. İçinde bulunduğumuz yüzyılda bile dünyanın birçok yerinde haklarını elde edemeyen, ayrımcılığa, şiddete, cinsel istismara maruz kalan kadınların varlığı en önemli toplumsal yaralardan biri. Kimi güçlü bir şekilde üstesinden geliyor, kimi hayata karşı savunmasız kalıyor, kimisinden de geriye sadece bir beden kalıyor. Film işte bu güçlü kalabilen kadınlar üzerine. İlk başta kendi mezarını satın alıp onu temiz tutmaları bana “volver” kelimesinin neye dönüş olduğunu düşündürmüştü. Aslında öldü sanılan anne Irene'nin uzun bir süre sonra çıkıp gelmesi, zor durumda olan kızlarını ve torununu desteklemesi, ailenin yeniden bir araya gelmesi tam anlamıyla bir geri dönüştü bence. Raimunda'nın geçmişte yaşadığı ve etkisinden de kurtulamadığı kötü şeyleri tekrar yaşaması ve bunların üzerinden gelme çabası sonuna kadar hissediliyor. En çok dikkatimi çeken şey ise Raimunda'nın güzelliği ön plana çıkarılırken, gerçek hayattaki olumsuzlukların, erkeklerin kadınların hayatlarına nasıl zarar verdiğinin geri planda anlatılması. Bir anlamda yok saymanın ifadesi gibi.

Filmin Adı:

Life of Pi- Pi'nin Yaşamı

Yönetmen:

Ang Lee

Oyuncular:

Suraj Sharma (Pi, 16 yaş)

Irrfan Khan (Pi, yetişkin)

Ayush Tandon (Pi, 11/12 yaş)

Gautam Belur (Pi, 5 yaş)

Tabu (Gita Patel, Pi'nin annesi)

İnt. Dr. Mehmet Can AKSOY

Filmde insan psikolojisinin kendini savunmak için ne kadar yaratıcı olabileceğini görüyoruz. Sonunda gerçek hikâyeyi öğrenmek beni çok şaşırttı. O ana kadar ben hayvanları insanın doğasına gönderme olarak düşünmüştüm. Sırtlan açgözlülük, zebra iyilik, kaplan savaşçı gibi... Ama hikaye bambaşka bir yöne evrildi ve bunun ipuçlarını aslında başta biraz verilmişti. Babası "Kaplanın gözlerinden ancak kendi yansımanı görürsün." demişti. Bunun gibi bir sürü easter egg olduğunu düşünüyorum. Mesela hayatta kalma kılavuzunda zaman geçirmek için hikâyeler uydurun yazıyordu. Filmde iki söz beni kendi yaşamıma yön verecek kadar etkiledi. İlki "Her şeye inanmak hiçbir şeye inanmamakla aynı şeydir.", ikincisi ise "İki hikâyeyi de kanıtlayacak hiçbir şey yok. Birinin gerçek olduğunu biliyorsun. Peki hangisine inanmak istersin? - Kaplanlı olana".

AYAZIN VURDUĞU GECE

Bir akşam uykusunda seni bulmakla,
Bir sabah uyanıp seni bulamamak arasında fark yok.
Yalnızlık, her sonbahar çalar insanın kapısını.
Soğuk, eğer yüreğindeyse gerçek sızı olur.
Kabahat sürekli sende olan aklımda mı?
Bir adım atamayan, titreyen bacaklarıma bir bak
Korku, insanın kendine ördüğü duvar mı?
Herkes uzak, herkes yabancı
Tanıdık bir şeyler görmek için çırpınırken
buluyorum kendimi.
Suç onlarda mı, bende mi?
Saklanarak kendimi koruyor muyum herkesten?
Şu dağların ardında, çok uzaklarda belki
Hissediyorum, güzel şeyler oluyor insanların yüzünü
güldüren
Kader bu ya, ben burada ağlıyorum.
İçimi kemiren o hisse teslim
Dilimden dökülmüyor bir şey.
"Anlat deseniz anlatamam, enine boyuna yaşarım
ancak" diyen Turgut Uyar'ı anıyorum
Biliyorum artık,
Susarak da çok şey söylüyorum.

Stj. Dr. Zeynep GÜNAYDIN
Dönem 4 Öğrencisi

TOBB ETÜ TIP FAKÜLTESİ ARAŞTIRMA LABORATUVARI AÇILDI

TOBB ETÜ Tıp Fakültesi Araştırma Laboratuvarı, TOBB ETÜ Hastanesinde Eylül 2020 tarihinden bu yana hizmet veren COVID 19 Tanı Laboratuvarının mekansal düzenlenmesi ve alt yapıyı oluşturan cihazların satın alınması ile yapılandırılmıştır. Bu laboratuvarın kurulması ile Tıp Fakültesinde; Tıbbi Biyoloji, Tıbbi Mikrobiyoloji, Tıbbi Histoloji, Tıbbi Fizyoloji, Tıbbi Biyokimya, Farmakoloji ve Patoloji gibi temel ve klinik anabilim dallarında çalışmalarını sürdüren tüm öğretim üyelerimizin bilimsel araştırmalar yapması olanaklı hale gelmiştir.

Araştırma laboratuvarımızdaki cihaz altyapısı ile;

- Hücre biyolojisi (hücre kültüründe proliferasyon, hücre canlılığı, apoptoz, ilaç etkileri, toksisite, kanser, yara iyileşmesi vb. süreçlerin araştırılması),
- Moleküler biyoloji ve genetik (gen, mRNA ve miRNA tanımlama, rekombinant gen teknolojileri, transfeksiyon, gen ifadesi, CRISPR- CAS vb. yöntemlerin uygulanması),
- Proteomik (proteinlerin ekspresyonu, miktar tayini, tanımlanması),
- Moleküler histoloji (doku, hücre ve molekül düzeyinde görüntüleme, kök hücre çalışmaları vb), alanlarında araştırmalar yapılabilecektir.

Bu sayede, farklı ana bilim dallarının ortak ve daha nitelikli çalışmalar yapabilmesi ve bunun yanı sıra tanıda yardımcı olabilecek tekniklerin geliştirilmesi ve kullanımı mümkün olacaktır.

Herkesin bildiği gibi tıp multidisipliner çalışmalara açıktır. Uluslararası saygınlığı yüksek dergilerde yayın yapmak, ancak kapsamlı ve nitelikli multidisipliner projelerle mümkündür. Bu araştırma laboratuvarı hem temel ve klinik bilim dallarının ortak çalışmalarını olanaklı kılacak hem de Sağlık Bilimleri Enstitüsü Moleküler Tıp Anabilim Dalı yüksek lisans ve doktora programına daha fazla sayıda öğrenci kabul edilebilmesini sağlayacaktır.

Laboratuvarımızın kurulma sürecini destekleyen TOBB ETÜ Tıp Fakültesi yöneticilerine, tüm öğretim üyelerimize ve idari personelimize teşekkür ederiz.

Prof. Dr. Julide Sedef GÖÇMEN

TOBB ETÜ Tıp Fakültesi Tıbbi Mikrobiyoloji AD, Araştırma Laboratuvarı Sorumlusu

Dr. Öğretim Üyesi Parisa SHARAFI

TOBB ETÜ Tıp Fakültesi Tıbbi Biyoloji AD

Dr. Öğretim Üyesi Yasemin ARDIÇOĞLU AKIŞIN

TOBB ETÜ Tıp Fakültesi Tıbbi Biyokimya AD

Hücre Kültürü Laboratuvarı

Floresan Inverted Mikroskop

Mikrobiyoloji (COVID) Laboratuvarı

3. PEDIATRİ SEMPOZYUMU

TOBB ETÜ
Eğilimler ve Teknoloji Üniversitesi

30. yıl
Tıp

3 TOBB ETÜ
PEDIATRİ SEMPOZYUMU
26 MART 2022

YER
TOBB ETÜ TIP FAKÜLTESİ SOSYAL TESİSLERİ

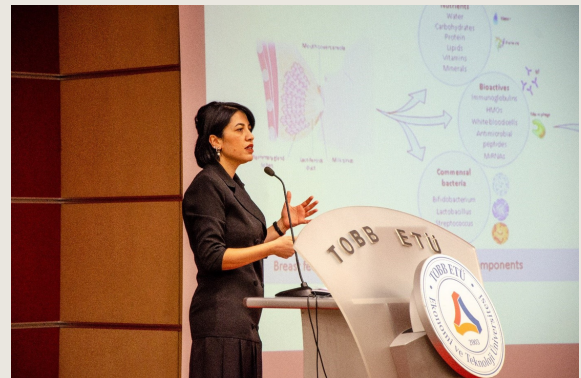
BAŞKAN
PROF. DR. ZAFER ARSLAN

SEKRETERLER
PROF. DR. ZEYNEP ÜSTÜNYURT KONUK
DOÇ. DR. HATİCE TATAR AKSOY

#TobbEtüPediatriSempozyumu

3. Pediatri Sempozyumu, 26 Mart 2022 tarihinde gerçekleştirilmiştir. Sempozyumun bilimsel programında; Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları hekimleri ve yan dallara yönelik temel konular ve güncel gelişmeler ele alınıp tartışılmış, konularında uzman değerli hocalarımızla çocuk sağlığı alanındaki güncel bilgileri fırsatı bulunmuştur. Sempozyum Prof. Dr. Zafer Arslan başkanlığında Prof. Dr. Zeynep Üstünyurt Konuk ve Doç. Dr. Hatice Tatar Aksoy sekreterliğinde; Fakülte Dekanımız Prof. Dr. Nejat Akar, Prof. Dr. Gülay Demircin, Dr. Öğretim Üyesi Yasemin Arıdoğan Akışın, Dr. Levent Şükrü Akgüngör, Dr. Aygün Atacanlı, Dr. Meltem Güneş Aslan, Dr. Şahika Baysun, Dr. Derya Potur ve Dr. Zekiye Baydar hocalarımızın katılımlarıyla düzenlenmiştir.

17-18 Mart 2023 tarihlerinde 4. Pediatri Sempozyumunun yapılacağını bildirmekten mutluluk duyarız.

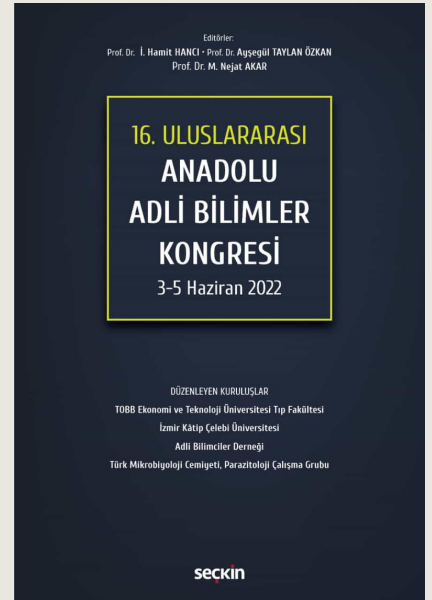
16. ULUSLARARASI ADLI BİLİMLER KONGRESİ

16. Uluslararası Anadolu Adli Bilimler Kongresi, 3-5 Haziran 2022 tarihlerinde TOBB Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi Tıp Fakültesi ev sahipliğinde, İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi ve Adli Bilimciler Derneği'nin katılımlarıyla Ankara'da gerçekleştirildi.

Adli bilimler alanında son gelişmelerin aktarıldığı kongreye, Amerika Birleşik Devletleri, İtalya, Yunanistan, İsviçre, Kosova, İsrail, İran, Azerbaycan, Kırgızistan ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti ile ülkemizden davetli konuşmacılar katıldı. TOBB ETÜ Merkez Kampüsü Sosyal Tesisleri Konferans Salonunda gerçekleştirilen kongrede, adli bilimler alanına yeni bakış açıları kazandıran 20 oturumda 42 konferans ve 29 sözlü bildiri sunuldu. Kongrenin ilk günü öğle saatlerinde Emniyet Genel Müdürlüğü Kriminal Dairesi Başkanlığı tarafından iç ve dış mekân gösterileri gerçekleştirildi. Özellikle olay yeri inceleme konusundaki Başkanlık çalışmalarının paylaşıldığı bu gösterilere ilgi büyük oldu. Kongrenin organizasyonuna TOBB ETÜ TIPKET ve TOBB ETÜ Müzik Topluluğu aktif olarak katkı sağladı. Kapanış oturumunda en başarılı üç sözlü sunuma ödül verildi. Kongremizin, özellikle genç araştırmacılar açısından eğitici ve yol gösterici olduğunu umuyoruz.

Prof. Dr. Ayşegül TAYLAN ÖZKAN
Tıbbi Mikrobiyoloji Anabilim Dalı

TOXOPLASMA GONDII’NİN İLİŞKİLİ OLDUĞU NÖRODEJENERATİF VE NÖROPSİKİYATRİK HASTALIKLARDA SUÇA EĞİLİM

Geçmiş yıllarda yapılan çalışmalar, Toxoplasma gondii’nin nörodavranışsal bozukluklarla ilişkili şizofreni, bipolar bozukluk, Alzheimer, obsesif-kompulsif bozukluk ve benzeri nörodejeneratif ve nöropsikiyatrik hastalıkların patofizyolojisinde önemli bir risk faktörü olabileceğini ortaya koymuştur. Nörodavranışsal ve psikiyatrik bozuklukların yaratacağı agresyon; Toxoplasma gondii enfeksiyonunun suç, şiddet ve intihara olan yatkınlıkla ilişkili olabileceğini düşündürmektedir.

Çalışma grubumuz, Prof. Dr. Ayşegül Taylan Özkan hocamızın danışmanlığında, 3-5 Haziran 2022 tarihlerinde gerçekleştirilen 16. Uluslararası Anadolu Adli Bilimler Kongresi’nde “Toxoplasma gondii’nin İlişkili Olduğu Nörodejeneratif ve Nöropsikiyatrik Hastalıklarda Suça Eğilim” konulu sözlü bildiriyle yer aldı. Bu sözlü bildirimizde, bireyi suça yönlendirecek nörodavranışsal bozukluklara sebebiyet veren hastalıkların Toxoplasma gondii ile ilişkisine ait çalışmaların bulguları bir araya getirilmiştir. Bu sonuçlar doğrultusunda yapılacak gelecek multidisipliner çalışmalardan elde edilen verilerin, adli bilimler de dahil olmak üzere psikiyatri, mikrobiyoloji ve enfeksiyon hastalıkları gibi pek çok alanda yararlı olabileceği düşünülmektedir. T. gondii serolojisi, adli tıpta nöropsikiyatrik hastalıklara bağlı suçların tayini için aday bir biyobelirteç olabilir.

Projemiz süresince bize yardımlarını esirgemeyen Prof. Dr. Ayşegül Taylan Özkan hocamıza ve Dr. Gamze Gürcan hocamıza teşekkürlerimizi sunarız.

Stj. Dr. Ayça ÖZSİPAHİ
Dönem 4 Öğrencisi

Stj. Dr. Bengü AKGÖK
Dönem 4 Öğrencisi

Stj. Dr. Fatma Güfran SÜLEYMAN
Dönem 4 Öğrencisi

YENİDOĞAN MİKROBİYOTASI

Öncelikle sindirim, solunum ve genitoüriner sistemler ile deri olmak üzere vücudumuzdaki mikroorganizma popülasyonunun tamamına mikrobiyota denir. Mikrobiyota insan sağlığı ve vücudun homeostazı için pek çok koruyucu ve metabolik fonksiyona sahiptir.

İnsan mikrobiyotası henüz anne karnındayken şekillenmeye başlar. Annenin beslenmesi, sağlık durumu, psikolojisi gibi birçok etken yenidoğanın mikrobiyotasını etkiler. Bu etkileşimin köprüsü de fetüsün evi olan anne rahmidir. Transplasental geçişle bebeğe annenin mikroorganizmaları iletilir.

Sayılanlara ek olarak, doğum şekli de mikroorganizma popülasyonun içeriği ve zenginliği bakımından önemlidir. Doğum sırasında bebeğin annenin vajinal florasıyla olan teması, bebeğin ileriki yaşlarda bile geçireceği hastalıklar karşısında kalkan görevini üstlenecek mikroorganizmaların temelini oluşturur. Normal doğumla dünyaya gelen bebeklerin mikrobiyotası, annenin Bifidobacteria türleri ve Bacteroides fragilis gibi mikroorganizmalardan baskın vajinal mikrobiyotasından oluşur. Sezaryen doğumda bebek annenin vajinal florasıyla temas edemezse, mikrobiyotasının baskın türleri hastane kaynaklı bakteriler olur ve mikrobiyota çeşitliliği azalır. Bu da bebeği allerji, astım, atopik egzama, obezite, tip 1 diyabet, çölyak hastalığı, hatta dikkat eksikliği ve hiperaktivite bozukluğu ile otizm gibi bilişsel hastalıklar açısından riskli hale getirir. Bu durum bilim insanlarının aklına bu teması yapay yolla sağlayan “vajinal tohumlama” yöntemini geliştirmeyi getirmiştir. Bu yöntemde, sezaryenle doğan bebeğin ağzına, yüzüne ve tüm vücuduna steril yollarla alınan vajen sıvısı sürülerek vajen florasıyla yapay olarak doğar doğmaz teması sağlanır. Ancak bu yöntem neonatal enfeksiyon riski oluşturmasından dolayı önerilmemektedir.

Doğum sonrası dönemde ise beslenme mikrobiyota üzerindeki en önemli etkidir. Hem annenin hem de bebeğin diyeti, kullanılan ilaçlar vücuttaki yararlı bakterilerin sayısını belirler. Anne sütü ile beslenen bebeklerin mikrobiyotasında baskın tür normal doğumla dünyaya gelen bebeklerde olduğu gibi Bifidobacteria'lardır. Takviye olarak dışarıdan alınan Bifidobacteria, Lactobacillus vb. suşları içeren probiyotikler anne sütü alamayan, sezaryenle doğan veya prematür doğan dezavantajlı konumdaki bebekler için kurtarıcı bir çözümdür.

Stj Dr. Meliha Eda AYAŞ
Dönem 4 Öğrencisi

Dalby, M. J., & Hall, L. J. (2020). Recent advances in understanding the neonatal microbiome. *F1000Research*, 9, F1000 Faculty Rev-422. <https://doi.org/10.12688/f1000research.22355.1>

Ede, G., Anne Sütünün ve Yenidoğanın İntestinal Mikrobiyotasının Maternal Beslenme ile İlişkisi, Hacettepe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Beslenme ve Diyetetik Programı Doktora Tezi, Ankara, 2019.

Gökdağ Balcı, E. & Oskay, Ü. (2021). Yenidoğan Bağırsak Mikrobiyotasına Etki Eden Faktörler. *Hemşirelik Bilimi Dergisi*, 4 (3), 156-162.

<https://doi.org/10.54189/hbd.873965>

ULUSLARARASI BİYOETİK TOPLULUĞU

KARDİYOLOJİDE ETİK SEMPOZYUMU 14 MART 2022

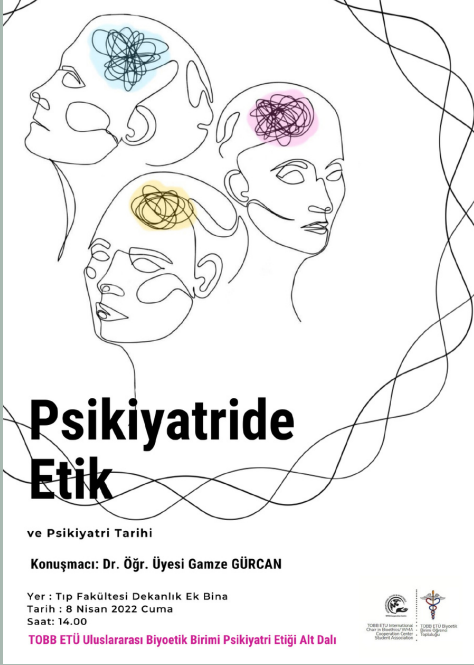
“Kardiyolojide Etik” sempozyumu 14 Mart 2022 tarihinde, fakültemizin bir topluluğu olan TOBB ETÜ Uluslararası Biyoetik Birimi/Dünya Hekimler Birliği Ortaklık Merkezi Öğrenci Topluluğu tarafından düzenlenmiştir. Sempozyum iki oturum şeklinde gerçekleştirilmiş olup öğrencilerin ve hocalarımızın entegre şekilde katkı sağladığı başarılı bir organizasyon olmuştur. Her yıl kutladığımız 14 Mart Tıp Bayramı, topluluğumuz sempozyumları için geleneksel bir gün haline gelmiştir. İlk olarak 2020 yılında “Yapay Zekâ Etiği”, daha sonra 2021 yılında “Uluslararası COVID-19 ve Etik” sempozyumu ve 2022 yılında da “Kardiyolojide Etik” sempozyumu...

“Kardiyolojide Etik” sempozyumunun özel bir yanı da fakültemiz bünyesinde yazılan “Kardiyoloji Vakalarıyla Klinik Etik” adlı kitabımızın tanıtımının yapılmış olmasıdır. Bu kitap fakültemizin öğretim üyeleri Doç. Dr. P.Elif Ekmekci, Dr. Banu Buruk ve Doç. Dr. A. Savaş Çelebi önderliğinde ve fakülte öğrencilerimizin bulunduğu bir yazar grubu ile çıkarılmıştır. Kitapta kardiyoloji alanında günlük hayatta karşılaşılan vakaların etik çözümlemeleri yer almaktadır. Sempozyumda kitabımızın tanıtımını İnt. Dr. Begüm Güneş yapmış, kitabımızdan seçilen örnek vakaları Stj. Dr. Gözde Tekmen, Latife Büşra Çokaslan ve A. Emre Demirkaya sunmuştur.

Sempozyumda katılımcılar, dört farklı öğretim üyesinden değerli konuşmalar dinleme olanağı bulmuştur: TOBB ETÜ Tıp Fakültesi, Tıp Tarihi ve Etik Anabilim Dalı Başkanı Doç. Dr. P.Elif Ekmekci’nin “Klinik Etik Sorunlara Yaklaşım: Dört İlkeden Başka Seçenek Var mı?” ve Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi, Tıp Tarihi ve Etik Anabilim Dalından Prof. Dr. Berna Arda’nın “Hekim Kimliği ve Etik Açısından Ne Bekliyoruz? Ne Buluyoruz?” adlı etik sunumlarının ardından, Dr. Ufuk İyigün “Kardiyoloji Pratiğinde Hukuki Problemler” ve son olarak TOBB ETÜ Tıp Fakültesi Kardiyoloji Anabilim Dalından Doç. Dr. A. Savaş Çelebi “Kardiyolojide Etik Sunumlar” başlıklı konuşmalarını yapmışlardır.

A. Emre DEMİRKAYA
Dönem 3 Öğrencisi
TOBB ETÜ Uluslararası Biyoetik Birimi
Dünya Hekimler Birliği Ortaklık Merkezi
Öğrenci Topluluğu Başkanı

PSİKİYATRİDE KLİNİK ETİK

Yayımcısı Springer olan Psikiyatri Vakalarıyla Klinik Etik kitabını hazırlarken TOBB ETÜ Uluslararası Biyoetik Birimi Dünya Hekimler Birliği Ortaklık Merkezi Öğrenci Topluluğunun düzenlediği Kardiyolojide Etik Sempozyumunda lansmanı yapılan Kardiyoloji Vakalarıyla Klinik Etik kitabından ilham aldık. Kardiyoloji Vakalarıyla Klinik Etik kitabının arka planındaki bir yılı aşkın hazırlık aşaması, verilen onca emek ve yapılan onlarca toplantı Psikiyatri Vakalarıyla Klinik Etik kitabı için bizleri hazırlıklı ve tecrübeli kılıyordu. Psikiyatri etiği alt dalı kapsamında gerçekleştirilen seminerlere katılımın yüksek olması “Psikiyatri vakalarını klinik etik açısından inceleyen bir kitap hazırlayabilir miyiz?” sorusunu aklımıza getirdi.

Bu fikri sunduğumuzda en az biz öğrenciler kadar heyecanlanan, desteğini her zaman hissettiğimiz öğrenci topluluğumuzun akademik danışmanı Doç. Dr. P. Elif Ekmekci'nin çalışmalarına hemen başlamak istemesi, takım arkadaşlarımızı ve çalışmanın ana hatlarını belirleyip ilgili hocalarımıza yönlendirmesi kitabımızın ilk adımlarıydı. Doç. Dr. P. Elif Ekmekci, Dr. Öğr. Üyesi Banu Buruk, Dr. Öğr. Üyesi Gamze Gürcan ve Ar. Gör. Abdullah Yıldız hocalarımıza, destekleri için topluluğumuz adına en içten teşekkürlerimi iletiyorum. Bu değerli çalışma sayesinde bizlere kattıkları bilgi ve tecrübenin yıllar geçse de yol gösterici ve meslek hayatımız için referans noktası olacağından şüphem yok.

Öğrenci topluluğumuzun yönetim kurulu üyelerinden ve psikiyatri etiği alt biriminin aktif üyelerinden oluşan sevgili ekip arkadaşlarıma; bu meşakkatli süreçte fedakarlıklarından, sorumluluk ve görev bilinciyle yaptıkları çalışmalarından dolayı teşekkürlerimi iletiyorum.

Kitabımızın her okuyucunun kendinden bir şeyler bulabilmesi, kendine bir şeyler katabilmesi ve kartopu etkisi yaratarak sorgulayıcı bir bakış açısı kazandırabilmesi dileğiyle...

Bilge ÖZÜÇETİN

Dönem 2 Öğrencisi

TOBB ETÜ Uluslararası Biyoetik Birimi

Dünya Hekimler Birliği Ortaklık Merkezi

Öğrenci Topluluğu Başkan Yardımcısı

ONKOLOJİDE KÖTÜ HABERİN PAYLAŞIMI VE ETİK SORUNLAR SEMPOZYUMU

Seminer 25 Mayıs 2022'de TOBB ETÜ Tıp Fakültesi Ek Binası Fuaye Alanında düzenlendi. Konuşmacı olarak Prof. Dr. Filiz Çay Şenler çağrıldı. Seminere aynı zamanda Biyoetik Birimi Danışman Öğretim Üyesi Doç. Dr. P. Elif Ekmekci ve Dr. Öğretim Üyesi Banu Buruk da katıldı. Tıp Fakültesinden de birçok öğrencinin katılımcı olarak bulunduğu seminerde esas olarak Onkoloji kliniklerinde hastaya ya da hasta yakınına kötü haber vermenin zorlukları ve bu süreçte karşılaşılan etik problemler ele alındı ve kötü haberin doğru şekilde verilme yolları tartışıldı.

Onkolojide kötü haberin verilmesi süreci, tıbbın diğer bölümlerinde olduğu gibi belli başlı kurallar içerisinde yürütülmelidir. Dikkat edilmesi gereken faktörlerden ilki hastanın ya da hasta yakınının konforunun sağlanması, haberin verileceği ortamın dış faktörlerden en az etkilenilecek şekilde tasarlanmasıdır. Bir diğer faktör ise hastanın haberi kaldırma kapasitesinin değerlendirilmesidir. Doktor haberi verirken hastaya psikolojik bir zarar vermemeye dikkat etmelidir. Hastanın haberi kaldıramayacağı şüphesinin olduğu durumlarda hastanın onayı ile odada bir yakının bulunması istenebilir veya hastalara kötü haber vermekte uzmanlaşmış meslektaşlara danışılabilir.

Tabii ki bu süreç sadece hastanın değil, hekimin de korunması gereken bir süreçtir. Hekimlik mesleğinde empati yapmak her ne kadar gerekli olsa da, fazlası hekime kalıcı zararlar verebileceğinden dengeli olmalıdır. Hastanın ya da hasta yakınlarının saldırgan davranışlar gösterme ihtimallerine karşı hekim kendini güvende tutmayı da ihmal etmemelidir.

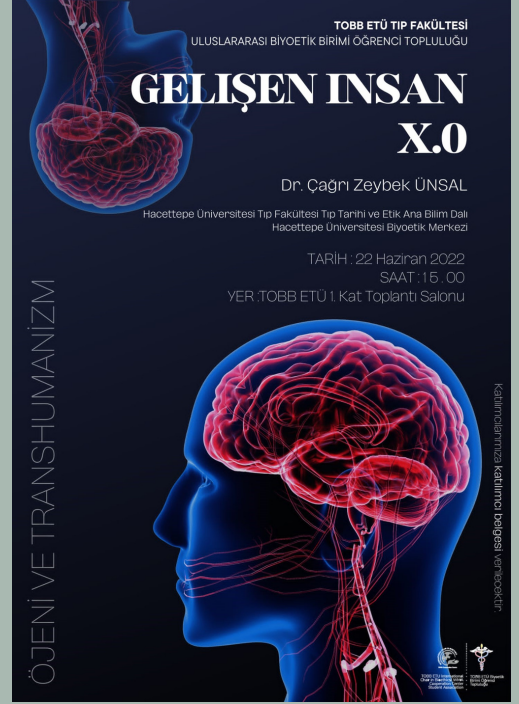
Seminer kapsamında yapılan çalışmalar ve edinilen bilgiler sayesinde Onkoloji kliniklerinde kötü haber verme sürecinin hem etik hem de hasta ve doktor açısından en iyi şekilde yürütülmesinin mümkün olacağı değerlendirilmiştir.

Eren ÖZCAN
Dönem 2 Öğrencisi
TOBB ETÜ Uluslararası Biyoetik Birimi
Dünya Hekimler Birliği Ortaklık Merkezi
Öğrenci Topluluğu Mali Koordinatörü

Hülya AKAR
Dönem 2 Öğrencisi
TOBB ETÜ Uluslararası Biyoetik Birimi
Dünya Hekimler Birliği Ortaklık Merkezi
Öğrenci Topluluğu Sosyal Program Sorumlusu

X.O GELİŞEN İNSAN SEMİNERİ

X.O Gelişen İnsan Semineri, 22 Haziran 2022 tarihinde TOBB ETÜ Uluslararası Biyoetik Birimi/Dünya Hekimler Birliği Ortaklık Merkezi Öğrenci Topluluğu tarafından düzenlendi. Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi, Tıp Tarihi ve Etik Anabilim Dalı Araştırma Görevlisi Dr. Çağrı Zeybek Ünsal “Gelişen Biyotıp Teknolojilerinin Etik ve İnsan Hakları Sorunları ile Etik Değerlendirmesi” konulu sunumuyla etkinliğimize katılım sağladı.

Seminerimizin konusu sağlık sektöründeki teknolojik gelişmeler, bu gelişmelerin yol açtığı “Yeni Öjeni” kavramı ve “Transhümanizm” akımıydı. Seminerimizde, gelişen teknolojinin genetik modifikasyonlar, biyonik gözler, uzuvlar ve benzeri yeniliklerle insanların mekanikleşmesine izin vermesi ve gelecekte bu tedavilerin insanların orijinal kabiliyetlerini aşıp tedavi yerine birer geliştirmeye dönüşmesi gibi alt başlıklar bilimsel ve etik açıdan değerlendirildi.

Seminer, konuşmacının sunumu ve soruların sorulması şeklinde ilerleyen geleneksel formattan farklı olarak, anlatımın belirli aşamalarda duraklatılması ve konunun katılımcılar tarafından tartışılması şeklinde ilerledi. Davetli hocamız da bazen katılımcılar gibi fikrini açıkladığı bu tartışmalarda katılımcılar bilgi alışverişi yapmış, fikirlerini ve bakış açılarını ortaya koymuştur. Saf bir bilgi aktarımı ve sonunda etik olarak doğru ve yanlış gibi kesin bir yargının verilmesi yerine, konu hakkında bilgi sahibi olan veya bilgi sahibi olmak isteyen insanların aktif bir şekilde birbirleri ile iletişime geçme imkânı bulunmuş oldu.

Eren ÖZCAN
Dönem 2 Öğrencisi
TOBB ETÜ Uluslararası Biyoetik Birimi
Dünya Hekimler Birliği Ortaklık Merkezi
Öğrenci Topluluğu Mali Koordinatörü

SOSYAL SORUMLULUK VE SAĞLIK

19 Ekim
Dünya
Biyoetik
Günü

**Sosyal
Sorumluluk
ve
Sağlık**

Tarih: 19 Ekim 2022 Çarşamba
Saat: 14.45
Yer: TOBB ETÜ Tıp Fakültesi
Ek Binası Dönem 3 Dersliği

TOBB ETÜ Tıp Fakültesi
Dönem 3 Dersliği

World Bioethics Day
Social Responsibility
and Health
19th October 2022

19 Ekim Dünya Biyoetik Günü, TOBB ETÜ Biyoetik Birimi/Dünya Hekimler Birliği Ortaklık Merkezi Öğrenci Topluluğumuzun düzenlediği “Sosyal Sorumluluk ve Sağlık Sempozyumu” ile ilk defa Fakültemizin ek binasında kutlandı. Topluluğumuzun Akademik Danışmanı Doç. Dr. P.Elif Ekmekci ve Topluluk Başkanı Ahmet Emre Demirkaya önderliğinde yürütülen etkinliğimiz, Sayın Dr. Banu Buruk ve Prof. Dr. Nur Çakar hocalarımızın ve fakülte öğrencilerimizin katılımlarıyla gerçekleşti. 2022 yılında fakültemizden mezun olan Dr. Manolya Bergüzar Şekerlisoy, Covid-19 pandemi döneminde yaşadığı deneyimleri katılımcılara aktardı. Sempozyumun sonunda, pandemi döneminde İtalya'daki hekimlerin ventilatör yokluğu nedeniyle yaşadıkları etik ikilemler tartışıldı.

Berfin Nuray CİHANGİR
Dönem 3 Öğrencisi

EMSA

EUROPEAN MEDICAL STUDENTS' ASSOCIATION

FAKÜLTEMİZİN EMSA ÜYELİĞİ

EMSA (European Medical Students' Association), Avrupa'da öğrenim görmekte olan tıp öğrencilerinin sesi olmayı hedefleyen bir topluluktur.

Tüm Avrupa'da ve beraberinde Türkiye'de de temsilcilikleri bulunan EMSA'nın, ülkemizin ileri gelen üniversitelerinden biri olan TOBB Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesinde de temsilciliğinin bulunması gerektiği düşüncesiyle fakültemizin üyeliği için bir adım attık.

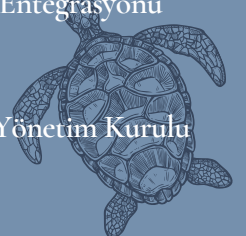
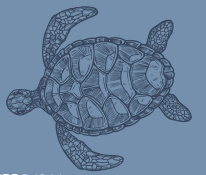
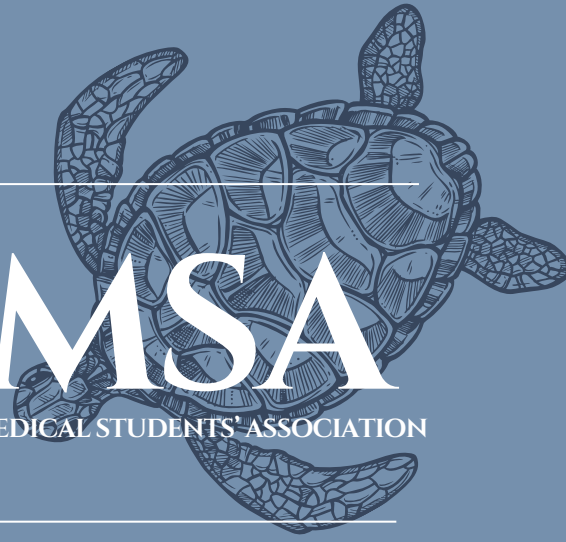
Topluluk kurmanın zor olabileceğini biliyorduk ancak amaçlarımızı gerçekleştirme isteğimiz ve azmimiz ile çok güzel işler başarabileceğimize inandık. Amaçlarımızın temelinde "Bir hekim tüm açılardan yeterli olmalıdır ve kendini bu konularda geliştirmeyi hiçbir zaman bırakmamalıdır." düşüncesi yer alıyor. Bu düşüncüyü hayata geçirmek için de sekiz farklı pillar direktörlüğü ile çeşitli etkinlikler planlıyoruz.

Yeni kurulmuş bir topluluk olmamıza rağmen kısa sürede pek çok başarılı iş yaptığımızı söyleyebiliriz. Örneğin; öğretim üyelerimizin desteği ile gerçekleştirdiğimiz "Uzamış Covid 19 Sempozyumu", 13 Kasım Diyabet Günü'nde yaptığımız "Yaşamaya Değer Kontrolümde Şeker" etkinliği, Zoom üzerinden gerçekleştirilen "PLAB 1 Sources" etkinliği ve tüm öğrencilerimizi bir araya getirmeyi hedeflediğimiz toplantılar yaptık. Ayrıca yapmayı düşündüğümüz birçok etkinliği de planlama aşamasındayız. Bu etkinlikler ile tıp fakültesi öğrencilerine tıbbi konularda fikir belirtme ve savunma, bunun yanı sıra proje, eğitim, çalıştay ve uluslararası toplantılarda aktif rol alma olanağı sağlamayı hedefliyoruz. Her dönemden öğrencilerle aktif olarak çalışmalar yürüttüğümüz bu toplulukta, bizler mezun olduktan sonra da aynı amaçlar doğrultusunda ilerlemeye devam edecek bir kültür oluşturmak istiyoruz. Gerek aktif üyelerimizden gerekse fakültenin diğer öğrencilerinden gelecek tüm fikirleri değerlendirmeye ve olanaklar doğrultusunda gerçekleştirmeye açığız. Sizi destekleyeceğiz, siz de bizi izlemeye devam edin, takipte kalın.

DİREKTÖRLÜKLERİMİZ

Tıp Eğitimi, Tıp Bilimi, Tıp Etiği ve İnsan Hakları, Sağlık Politikası, Halk Sağlığı, Avrupa Entegrasyonu ve Kültür, Sempozyum, Sosyal Etkinlik.

TOBB ETÜ EMSA Yönetim Kurulu

UZAMIŞ COVID SEMPOZYUMU

9-10 Aralık 2022 tarihlerinde, Dekanımız Prof.Dr. Nejat Akar başkanlığında ve Prof.Dr. Zeynep Üstünyurt Konuk koordinatörlüğünde "Uzamış Covid" Sempozyumu gerçekleştirildi. Bu sempozyumda, Covid-19 pandemisi sırasında hastalanmış kişilerde görülen ve tıpta çeşitli uzmanlık alanlarına özgü (çocuk sağlığı ve hastalıkları, fiziksel tıp ve rehabilitasyon, ortopedi, nöroloji, psikiyatri, göğüs hastalıkları, kardiyoloji) geç etkiler vaka örnekleriyle tartışıldı. Ayrıca, hastalık etkeni olan virüsün genetik özellikleri ile tanı ve izlemde kullanılabilecek laboratuvar testleri ayrıntılı olarak ele alındı. Sempozyumda öğretim üyeleri ve alanında uzman kişilerin sunumları yanı sıra fakültemiz öğrencileri de sunum yaptı. Her ne kadar pandeminin bittiği düşünülse de, Covid'in bütün ülkelerde görülen ve tartışılan uzun dönem etkilerinin daha iyi tanınması ve yönetilebilmesi açısından bu konuya yönelik etkinliklerin devam etmesi gerektiği sonucuna varıldı.

Stj. Dr. Ema SAK
Dönem 4 Öğrencisi
TOBB ETÜ EMSA Genel Sekreteri

**TOBB ETÜ
UZAMIŞ COVID SEMPOZYUMU**

**9-10 ARALIK
2022**

Değerli Meslektaşlarımız,

1. TOBB ETÜ UZAMIŞ COVID SEMPOZYUMU

TOBB ETÜ Tıp Fakültesi tarafından düzenlenecek olan **"UZAMIŞ COVID"** sempozyumunun **09-10 Aralık 2022** tarihlerinde yüz yüze gerçekleşeceğini duyurmaktan büyük mutluluk duyuyoruz.

Konularında uzman değerli hocalarımızla uzamış covid hakkındaki güncel bilgileri paylaşma ve tartışma fırsatı bulacağımız sempozyumumuza katılmanız ve katkılarınız, sempozyumumuza zenginleştirerek ve bizleri mutlu edecektir. COVID ve pandeminin etkileri ile ilgilenen tüm hekimlerimizi bekliyoruz.

Saygılarımızla...

Kongre Sekreterleri
Prof. Dr. Zeynep ÜSTÜNYURT KONUK

Kongre Başkanı
Prof. Dr. Nejat AKAR

Başvuru ve Bildirgeler: Abstract son gönderim 20 Kasım 2022
covidsempozyumu@gmail.com

www.tobbetu Hastanesi.com.tr **TOBB ETÜ** **Tıp** **#UzamisCovidSempozyumu**

YAŞAMAYA DEĞER KONTROLÜMDE ŞEKER ETKİNLİĞİ

Dünya Sağlık Örgütü (WHO) ve Uluslararası Diyabet Federasyonu (IDF)'nin önerileriyle, 1991 yılından itibaren her 14 Kasım günü, diyabetin önemine dikkat çekmek ve hastalık hakkında farkındalığı artırmak amacı ile “Dünya Diyabet Günü” olarak çeşitli etkinliklerle kutlanmaktadır. 14 Kasım, 1921 yılına kadar ölümcül bir hastalık olarak kabul edilen Tip 1 Diyabet hastalığına sahip bireylerde hayat kurtarıcı ilaç olan insülini geliştiren Dr. Frederic Banting'in doğum günüdür.

TOBB ETÜ EMSA Halk Sağlığı Pillar'ı olarak 14 Kasım Dünya Diyabet Günü bağlamında düzenlediğimiz “Yaşamaya Değer Kontrolümde Şeker” adlı saha etkinliğimizi 13 Kasım 2022 tarihinde Armada Alışveriş ve İş Merkezinde gerçekleştirdik. Dünya Diyabet Günü simgesi “Mavi Halka”dan yola çıkarak mavi tonlarında hazırladığımız standımızda, etkinlik öncesinde aldığımız uygulamalı ve teorik diyabet eğitimi sayesinde gönüllülerin kan şekerlerini ölçerek Tip 1 ve Tip 2 Diyabet hastalığı hakkında bilgilendirmeler yaptık. Beslenme davranışları ve fiziksel aktivite gibi yaşam tarzı alışkanlıkları hakkında tavsiyelerde bulunduk. Diyabet konusunda halkımızı bilinçlendirmeyi amaçladığımız etkinliğimizde yaklaşık olarak 200 kan şekeri ölçümü yaptık ve 11 kişiyi diyabet riski nedeniyle sağlık kuruluşlarına yönlendirerek diyabetin getirebileceği zararların önüne geçmeye çalıştık.

TOBB ETÜ EMSA Halk Sağlığı Pillar'ı olarak tıp öğrencilerini halk sağlığı konusunda bilgilendirip eğitmeyi amaçlayan ve sağlıklı yaşamın, koruyucu tıp ve sağlık eğitiminin yaygınlaşmasında anahtar rol üstlenmelerine teşvik eden etkinliklerimizle çalışmalarımıza devam edeceğiz.

Stj. Dr. Bengü AKGÖK

Dönem 4 Öğrencisi

TOBB ETÜ EMSA Halk Sağlığı Pillar Direktörü

ÇOCUK HAKLARI GÜNÜ ETKİNLİĞİ

Tıp Etiği ve İnsan Hakları Pilları olarak, 20 Kasım Dünya Çocuk Hakları Gününe yönelik etkinliğimizi 22 Kasım 2022 tarihinde TOBB ETÜ Koleji ile birlikte gerçekleştirdik. Tıp Etiği Anabilim Dalında görev yapmakta olan Dr.Öğr.Üyesi Banu Buruk hocamızın "Çocuk Hakları ve Hekim-Ebeveyn İletişimi Arasındaki Etik Nüanslar" konulu sunumu yaptığı etkinliğimize saygıdeğer hocalarımız, TOBB ETÜ Koleji Yönetim Kadrosu ve velileri, EMSA Yönetim Kurulumuz katılım sağladılar.

Berfin Nuray CİHANGİR
Dönem 3 Öğrencisi
TOBB ETÜ EMSA Tıp Etiği ve
İnsan Hakları Pillar Direktörü

ASKLEPIOS BİLİMSEL ARAŞTIRMA TOPLULUĞU

ACİL ÇALIŞTAY: KAZA GELİYORUM DEMEZ

Asklepios Bilimsel Araştırma Topluluğu olarak, “İlk Yardıma İlk Adım” sloganıyla yola çıktığımız ve bu sene ilkini düzenlediğimiz çalıştayımızda; üniversitemizin farklı bölümlerdeki öğrencileriyle buluşarak ilk yardım konusunda farkındalık oluşturmayı hedefledik. Prof. Dr. Selçuk Tunalı hocamızın danışmanlık yaptığı çalıştayımızı, Prof. Dr. Mustafa Turan, Dr. Öğr. Üyesi Betül Akbuğa Özel ve Dr. Yakup Tatar hocalarımızın çok değerli katkıları ve destekleriyle gerçekleştirdik. Dr. Öğr. Üyesi Betül Akbuğa Özel’in “İlk Yardımın Esasları” sunumuyla başlayan çalıştayımız; günlük hayatta tanık olabileceğimiz durumları katılımcılarımızla buluşturan vaka sunumları ve acil bir durumda yetkili kişilerle iletişim sürecinde nasıl ilerlenilmesi gerektiği, nelere dikkat edilmesi gerektiğine değinen “Acil Durum İletişimi Nasıl Olmalı?” sunumu ile devam etti. Tıp Fakültesi öğrencileri, eğitim maketleri bulunan istasyonlarda ilk yardım sürecinin nasıl işlediğini katılımcılarla paylaştı. Katılımcıların olası bir kaza anını deneyimlemesinin hedeflendiği istasyonlarda, ilk yardım farkındalığının artırılmasına katkı sağlamak amaçlandı. Böylelikle günlük hayattaki ilk yardımın; ne kadar hayati ve önemli olduğu gerçeği bir kez daha hatırlatılmış oldu. Çalıştay bitiminde pek çok katılımcının ilerleyen süreçte sertifikalı eğitim alarak uygulamacı olmayı istedikleri bilgisini paylaşımları bize çalıştayımızın amacına ulaştığı konusunda fikir verici oldu. Çok güzel deneyimler kazanarak kendimizi geliştirmemize vesile olan bu süreçte bizi yalnız bırakmayan bütün hocalarımıza destekleri ve yol göstericilikleri için teşekkürlerimizi sunuyoruz. Çalıştay sürecinde büyük bir özveri ve ilgiyle çalışıp emek veren bütün arkadaşlarımıza destek ve katkılarından dolayı teşekkür ederiz.

ABAT’la kalın...

Eftal KALE
Dönem 2 Öğrencisi
ABAT Çalıştay/Sempozyum Sorumlusu

2021-2022 ASKLEPİOS BAT V. PLASTİNASYON GÜNLERİ

Asklepios Bilimsel Araştırma Topluluğu olarak, Prof. Dr. Selçuk Tunalı önderliğinde her sene geleneksel olarak düzenlediğimiz ve ABAT'ın imza etkinliklerinden biri olan Plastinasyon Günleri'nde, bu yıl koyun kalbi plastinasyonu yaptık.

Türkiye'nin her yerinden tıp fakültesi öğrencilerinin katılımıyla düzenlediğimiz etkinliğimizde, birkaç adımdan oluşan ve tamamlanması yaklaşık iki ay kadar sürebilen "plastinasyon" işlemine kalplerin diseksiyonu ile başlandı. Daha sonra; formalinde fiksasyon, aseton banyosu ve son olarak da zorlu impregnasyon aşamaları görevli öğrencilerimizle birlikte gerçekleştirildi. Etkinlik gününde; plastinasyon sürecini ve sayılan aşamaları

açıklayan sunumlarımız ile son adım olan kürlleme işlemi, görevli öğrencilerimiz liderliğinde katılımcılarımızla birlikte tamamlandı. Kapanışta, plastine kalplerimiz katılımcılarımıza hediye olarak verildi.

Amacımız, "Türkiye'nin en büyük plastinasyon laboratuvarı" olma niteliğini koruyan laboratuvarımızdaki olanakları, gelecekte meslektaş olacağımız arkadaşlarımızla paylaşmak, akran eğitimi yoluyla birbirimize öğretmek ve ilham kaynağı olmak.

Birlikte öğrenmenin ve üretmenin heyecanını her zaman duymak dileğiyle...

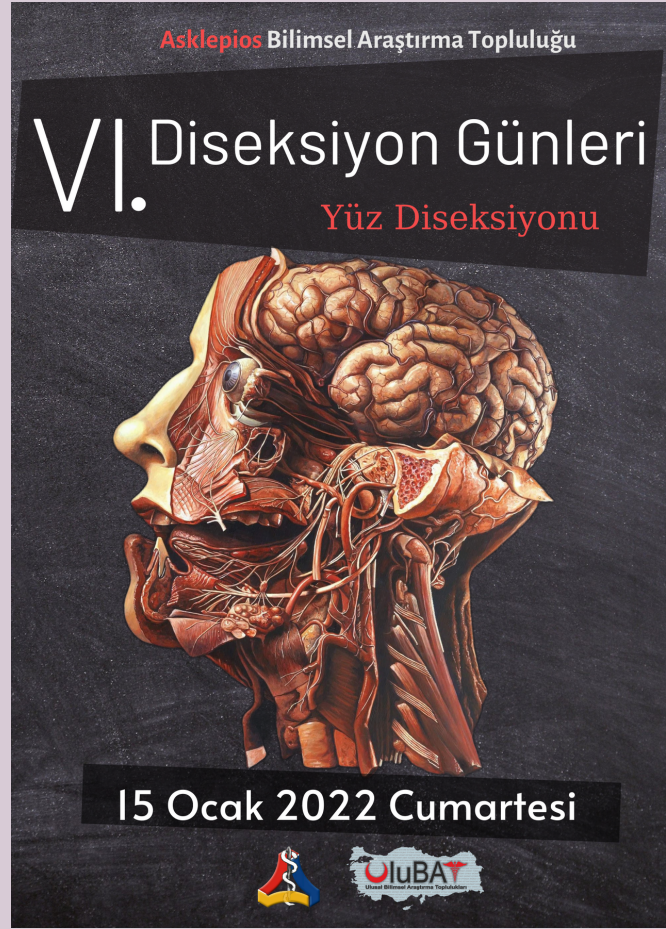
Ayyüce Gökçen UZ
Dönem 3 Öğrencisi

ABAT Plastinasyon Günü Sorumlusu

2021-2022 ASKLEPIOS BAT VI. DİSEKSİYON GÜNLERİ

Asklepios Bilimsel Araştırma Topluluğu (Asklepios BAT) olarak, 15 Ocak 2022 tarihinde Türkiye'nin 20 farklı şehrinin 31 ayrı üniversitesinden gelen tıp fakültesi öğrencilerinin katılımıyla 6. Diseksiyon Günleri etkinliğimizi gerçekleştirdik. Asklepios BAT'ın gelenekselleşmiş ve imza etkinliği olarak diğer tüm tıp fakültelerince tanınmış Diseksiyon Günleri'nde bu sene yüz bölgesinde diseksiyon eğitimimizi gerçekleştirdik.

Topluluk olarak her sene, daha önce kendi fakültelerinde kadavra üzerinde diseksiyon yapma fırsatı bulamamış ve anatomiye ilgisi olan hekim adayı arkadaşlarımıza eş bulunmayan bir olanak sunmaktayız. Etkinliğimizi anlamlı kılan bir başka unsur ise eğitimin, daha önce bu bölge üzerinde detaylı bir şekilde çalışmış TOBB ETÜ Tıp Fakültesi öğrencileri tarafından akran eğitimi ile gerçekleştirilmesi.

Her sene olduğu gibi bu sene de, ilk olarak yüz bölgesi üzerinde değerli hocamız Prof. Dr. Selçuk Tunalı eşliğinde pratik yapan arkadaşlarımız, Diseksiyon Günleri'ne katılan tıp fakültesi öğrencilerine bu bölgenin anatomisini hatırlatan sunumlarını gerçekleştirdiler. Ardından danışman hocamız ve akran eğitimi eşliğinde 6 masada 6 kadavra üzerinde çalışmalarını yaptılar.

Hazırlık süreci ve etkinliğimiz boyunca tüm ekibimiz, masa sorumluları ve yardımcılarımız büyük bir özveri ile etkinliğimize katkıda bulundular. Aynı zamanda Türkiye'nin dört bir yanından gelen tıp fakültesi öğrencileri ile sosyal ilişkiler kurma olanağı bulurken Asklepios Bilimsel Araştırma Topluluğu ve TOBB ETÜ Tıp Fakültesi'ni başarı ve gururla temsil ettiler. Süreçte emeği geçen tüm arkadaşlarımızı kutluyor, topluluğumuzun Kurucu Danışman Öğretim Üyesi Prof. Dr. Selçuk Tunalı hocamıza tüm destekleri ve yol göstericiliği için teşekkürlerimizi sunuyoruz.

ABAT'la kalın...

Stj. Dr. Ayça ÖZSİPAHİ
Dönem 4 Öğrencisi
ABAT Bilimsel Gün Sorumlusu

İNSAN SENFONİSİ

Olduğunuz yerde durup gözlerinizi kapatın, yalnızca on saniye seslere kulak verin. Belki bir kuşun cıvıltısı, belki bir ambulans sireni, bir elektrikli süpürge, ağlayan bir bebek, belki de yalnızca bir çay kaşığı... Her birinin, bir piyanonun tuşlarında ya da keman tuşesinde karşılığı olabileceğini düşünmüş müydünüz? Nota ve seslerin her an yanı başımızda ve bütünleştğinde bir armoni haline gelebileceğini hayal etmiş miydiniz?

Enstrümanlar sahiplerinin büyüğü değnekleridir adeta. Ses ve notalara ilgiyle bağlı bir piyanist, bir telefonun zil sesinden, rüzgârın çıkardığı uğultuya kadar çok çeşitli tınları taklit edebilir ve bu seslerden bir hikâye yazabilir. Farklı insanların hayatlarına dokunur bu hikayeler. Feryat eden bir annenin çığlığını notalara döker müzisyen. Anne feryat eder, acısını paylaşır; müzisyen annenin yavrusuna olan sevgisini sonsuzlaştırır. Marşlar yazılır toprak için dökülen kanlara. Patlayan top ve tüfeklerden, kimi zaman coşkuyla kimi zaman sefalet içinde çığlıklar atan toplumdaki ilham alan besteciler senfoniler yazarlar. Böylelikle ölümsüzleşir galibiyet ve yenilgiler.

Hekim de insan hayatına dokunur. Tıpkı bir müzisyen gibi, acıyı paylaşır, dindirir. Yapacağı en ufak hatadan kaçınır, bu hikâyenin mutlu sonunu yazan hekimdir kimi zaman. Bu hikayeyi yazmak; bir bestecinin ezgileri bir araya getirdiği ilk saniyeden, henüz toplumla tanışmamış bir eseri sahnede hatasız, tüm duygu ve içtenliğiyle ortaya koyana dek ağarttığı saçlarını anımsatır. Eserin yıllara meydan okumasını sağlaması için disiplinle, şevk ve ilgiyle yerine getirmelidir her aşamayı.

Keman perdesiz bir enstrümandır. Parmağın olması gereken noktadan milimetrelilik sağa ya da sola kayması, sesi bir başka notaya taşır. Eser olması gerektiği gibi icra edilemez. Tıpkı bir cerrahın bir hastanın mutlu sonunu yazması gibi kusursuzluk gerektirir. Hekimin senelerce aldığı eğitim, hayatını adanarak disiplinle yerine getirdiği sorumluluk ve edindiği tecrübeler de hastanın hikayesinde kusursuzca bir araya gelerek ihtişamlı bir eser ortaya çıkarır: sağlık. Bu nedenledir ki hekimlerin sanat icra ettiğine inanırım. Müzisyenlerin büyüğü değnekleri gibi onların da sihirli elleri vardır. Bir müzisyenin doğadan, ağlayan bir bebekten ilham alması gibi onlar da insanların yakarışlarına, kalp seslerine, soluk alıp verişlerine kulak verir, önce dinleyerek varmaya çalışırlar aradıklarına. Bir hekimin stetoskopu tıpkı bir müzisyenin enstrümanı gibi ayrılmaz bir parçası haline gelir.

Sesler vazgeçilmezdir. Sesler ilham verir, yol gösterir.

Stj. Dr. Ayça ÖZSİPAHİ
Dönem 4 Öğrencisi

GENETİKTEN ETİĞE, ETİKTEN KOŞUYA

Çocukluğumdan beri matematiği hep çok sevdim. Bu sevginin temelinde yatan hissiyat, matematikle uğraşmaktan büyük zevk alıyor olmamdı. Sayılar her an, her yerde aklımdaydı ve günlük hayatın içinde onlarla haşır neşir olmak benim için muazzamdı. Yolda giderken araba plaka numaralarını 100'e tamamlama oyunu ya da araba ile giderken dönülen kavşakların kaç derece olduğunu tahmin etme oyunu (ailemizde sırf bu yüzden bir kavşak uzun yıllar boyunca 2700 diye anılmıştır), pazarda 3 kilo elma ile 2 kilo mandalınanın hesabını pazarcıdan daha hızlı yapma oyunu... gibi her an her olayı sayısallaştırmaya çalışmak çok olağan bir hale gelmişti. Matematik benim güvenli alanımdı. Burada $2+2$ her zaman 4 ediyordu, yoruma kapalıydı, kesin kurallar vardı. Burada beyazlar ve siyahlar vardı, aralarında hiç gri yoktu. Neticede matematiğin 3 önemli özelliği vardı: net, güvenli ve zevkli. Ne harika değil mi!

Gel zaman, git zaman; 13 yaşına geldiğimde Sofi'nin Dünyası isimli bir kitap aldım, okudum. Bu kitabı 3 yıl sonra bir daha elime aldım okudum. Pozitif bilimlerde hep bir merak etme güdüsü vardır; aslında bilimin temelinde merak vardır. Ancak bu kitap bir güdünün daha varlığını hatırlatıyordu: Gözlemlediğin her şeye yönelik bir hayret etme güdüsü. Bu kitapta anlatılanlar içinde ne olup bittiğine yönelik analiz sürecimiz yalnızca akla dayanmıyordu, izlenimlerimiz de işin içine giriyordu. Dolayısıyla matematiğe benzemiyordu, net değildi, ancak okumaktan büyük zevk alıyordum. Bir şey net çizgilerle belirlenmemişse, ya da o çizgiler zamana ve mekana göre değişebiliyorsa, o şeyle ilgilenmek zevkli olabilir miydi? Galiba evet. Evet çünkü hayatın içinden, gerçek, yok sayılamayacak şeylerdi. Güzel ve çirkin, iyi ve kötü diye tanımlamalar vardı hayatta. Ama bunlara sayısal bir skala belirlemek, dün güzel dediğime bugün güzel dememek çok gerçekti. Girdilerden en az biri değişmişti; benim algılarım. Gerçek hayatta, sayısal denklemler hep değişiyordu. Gerçek hayatta aynı anda birbirinin tam karşısı olan yaklaşımlar aynı derecede olası ya da aynı derecede olasılıksız görünebiliyordu. Yaman çelişki...

Yine de sayılara olan ilgim bir süre daha ağır bastı, İstanbul Teknik Üniversitesinde, genetik okumaya karar verdim. Teknik üniversite, calculus, diferansiyel denklemler, linear algebra ve C programlama diline giriş gibi temel mühendislik derslerini almamı da olanaklı hale getiriyordu. Daha ne isteyebilirdim ki. Bitirme projem ve daha sonra aynı bölümde tamamladığım yüksek lisans tezimde moleküler modelleme ile protein etkileşimlerini çalıştım. İçinde moleküler biyoloji, matematik ve biraz da bilgisayar program bilgisi gerektiren bir araştırma alanı. Sınırlar hala netti ve bu sınırlar içinde çalışmak hala çok zevkliydi.

Netlik, öngörülebilirlik, tahmin edilebilirlik, farklı zaman dilimlerinde aynı koşullar ve aynı öncüller sağlanabilirse aynı sonuçların alınabilirliği demektir. Laboratuvar ortamı ya da bilgisayarda bir yazılım programı net sınırları olan, kontrol edilebilir ortamlardır. Bu ortamlarda ölçülebilir, dolayısıyla test edilebilir verilerle ilgileniriz. Keşfetmek için araştırma yaparız, araştırma yapmak için de net sınırları olan araştırma evrenleri oluştururuz. Peki, keşfetmek dediğimiz şey sadece ölçülebilir olgular üzerine bir düşünme süreci midir? Nümerik sistemle ölçülemeyen, ölçülemeyeceğini bildiğimiz ancak fikir, deneyim, yaklaşım ve hatta duygu sahibi olduğumuz her olgu-olay hayatın içindedir. Hayatın bu gerçekliği apaçık ortadadır, yok sayılamaz, bu nedenle merak edilmeye ve keşfedilmeye her zaman açıktır.

Beyaz-siyahlardan grilere geçişim, genetikten etiğe geçişimi simgeler. Sadece deney sonuçlarını değil, deney ya da inceleme sürecinin içeriğini anlamak, bağlamsal çıkarımlar yapmak ve sürece katkıda bulunan tüm dışsal unsurları tespit etmeye çalışmak gri alanda çalışmak demektir. Aslında gri alan çok hayatın içindendi, çok gerçekti. Hayat hep seçenekler arasında kalma sürecidir. İkilemlerdir. Dolayısıyla etik, sayılar kadar hayatımızın içindedir. Aslında, sayılardan daha da bize yakındır, çünkü bilinçli ya da bilinçsiz olduğumuz her anda bir etik çıkarım yapmak olasıdır.

Bilginin doğasına ilişkin sorular sorma sürecim, bilimsel akıl yürütme eylemimim yanına ahlaki akıl yürütme eylemimi de getirdi. Genetik lisans, biyoteknoloji yüksek lisansın ardından tıp etiği doktorası, sonra araştırma etiği post-doc. çalışmaları geldi. Birbirinden çok uzak gibi görünen bu uzmanlık alanları, aslında hep iç içeydi. Çünkü, her birinde de bilimsel bilgiler ve değerler mevcuttu. Bilim, değersel çıkarımlardan, değersel çıkarımların analizi de bilimsel verilerden ayrı düşünülemezdi.

Genetikten etiğe geçiş bir yolculuk oldu benim için. Çok keyifli bir yolculuk. Peki sonra ne mi oldu? Ben koşmaya başladım! Gerçekten koşmaya. Hep belirli bir noktadan başka belirli bir noktaya koşmadım. Bazen koşu parkurunda loop attım, bazen olduğum yerde koşu bandında hareket ettim, bazen de uçsuz bucaksız çayırarda zıK koştum. Sonra bir gün düştüm, ayağımı kırdım. Koşamadım, ama yeniden koşabilmek için kendimi bakıma aldım. Yani bir hızlandım, bir yavaşladım. Aynı genetikten etiğe geçiş gibi. Aynı hayat gibi. Şimdi sayılar, değerler ve koşu hepsi bir aradalar. Tıpkı muazzam bir yolculuk gibi :)

Sevgiler,

Dr. Banu BURUK

TOBB ETÜ Tıp Fakültesi

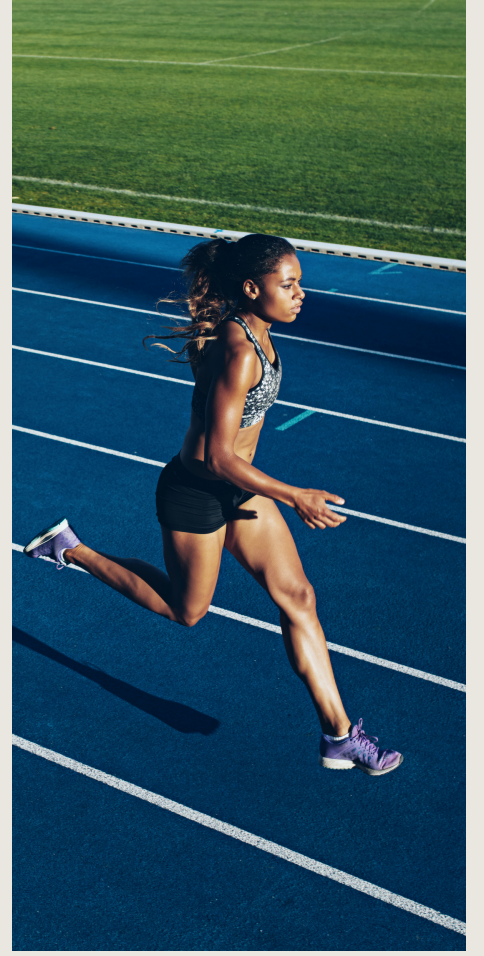
Tıp Tarihi ve Etik Anabilim Dalı

GERÇEK DOPAMİN : HAREKET ETMEK

Geçen sene bu derginin ilk sayısına yazmış olduğum “En Güzel Dostunuz: Spor” isimli yazımdan sonra birçok kişiden olumlu geri dönüş aldım. Birçoğu ya spora başladı ya da spor disiplinlerini artırdılar. Bu geri dönüşler beni çok mutlu ettiği için bu sene de yeni bir yazı yazmak istedim.

Bu sene 3. sınıf oldum ve ders yükümüz geçen seneye göre bir hayli arttı. Üçüncü sınıfa başlarken sürekli kafamın içinde “Acaba bu sene düzenli spor yapabilecek miyim?” gibi sorular dönmeye başladı. Çünkü geçen sene spor salonu kampüsün içinde olduğu için hemen hemen her gün öğle arası girebiliyordum. İlk başta yeni programıma alışmak biraz zor olsa da ilerleyen zamanlarda sistemimi oturttum diyebilirim. Genelde ders sonraları gidiyorum ya da öğlen dersimiz erken biterse hemen kampüse yürüyüp, spor yapıp,

ardından yine yürüyerek geri dönüyorum ve öğleden sonraki derslere de yetişiyorum. Aslında yapmaya çalıştığım şey, tamamen zamanı yönetmek. Zaman yönetiminden kastım sürekli ders çalışmaya zaman ayırmak değil; size iyi gelen aktivitelere, ders çalışmak, spor yapmak gibi eylemlere ayrılan zaman parçalarından mümkün olan en fazla verimi alabilmektir. Bana ağırlık kaldırmak iyi geldiği için hemen hemen her gün buna zaman ayırıyorum ve zamanımı verimli geçirmeye çalışıyorum.

Bunu yapmazsam diğer aktivitelerimden aldığım verim, özellikle de ders çalışırken aldığım verim düşüyor ve öğrenme sürecim etkileniyor. Spontan yaşayan birisi için bu söylediklerim çok ütöpik gelebilir. “Hiç yorulmuyor musun?”, “Ben spora gidersem çok yorulurum, ders çalışamam.” gibi dönütler de alabiliyorum. Bedensel bir aktivitede yorgunluk düşüncesini gayet doğal buluyorum. Çünkü spor yaparken çok fazla efor harcıyoruz. Ama gerçekte işler öyle değil. Siz eğer yaptığınız sporu bir süreklilik haline getirirseniz, sporu yapmadığınız zaman yorgunluğunuz artar, veriminiz düşer, kendinizi kötü hissedebilirsiniz. Spor sürekli hale geldiği zaman, gerçek dopamine bağlılığınız artar. Hareketsizlikten rahatsızlık duymaya başlarsınız. Sürekli aksiyon almaya çalışırsınız. İşte bunun tadı bir başkadır. Özellikle fitness, vücut geliştirme gibi sporlarda gerçek dopamin etkisi bariz ortadadır. Bir örnek vereyim; zayıf birisi ağırlık kaldırmaya başladığında 1. haftada hiç sonuç almaz, yeni başladığı için hamlik ağırları vardır. İkinci haftada hamlik ağırları yeni geçmiştir, hâlâ bir sonuç yoktur. Birinci ayın sonunda ufaktan bir değişiklik görmeye başlar ama yine de spora bağlanması için yeterli değildir. Üçüncü ayın sonunda ufaktan

bir form tutmaya başlar, biraz kas yapar, kendisini beğenmeye başlar ve özgüveni artar. Bu nokta kırılma noktasıdır. Bu noktaya gelebilmek bir hayli önemlidir. Eğer kişi buradan devam ederse, ilerleyen zamanlarda hem fiziksel ve mental olarak hem de özgüven açısından oldukça gelişecektir. Yani gerçek dopaminin tadına bakacak ve ona bağımlı olacaktır. Aynı örneği yağ yakmaya çalışan birisi için de verebiliriz. Hatta bu kişilerin, gözlemlediğim kadarıyla, sonuç almaları da daha kısa sürmektedir.

Kısaca demek istediğim, spor yapmanın sizi yormayacağı. Eğer tersini düşünüyorsanız hafif tempolu antrenmanlarla başlayabilirsiniz. Bir süre böyle gidip temponuzu zaman içinde artırabilirsiniz. Sadece vücut geliştirme veya fitness olmak zorunda da değil. Her gün bir saat yürüyebilirsiniz, koşabilirsiniz, yüzebilirsiniz, dans edebilirsiniz. Beraber spor yaptığınız bir partnerinizin olması bu süreci daha da kolaylaştırabilir. Çünkü birbirinizi motive etmeniz bireysel motive olmanızdan daha rahat olabilir. Kendinize bugünden itibaren bir ay verin ve haftanın 3-4 günü bir saat kadar spor yapmaya, hareket etmeye çalışın. Bir ay boyunca da spora gittiğiniz günler için duygu ve düşüncelerinizi bir deftere not edin. O ayın sonunda gerçek dopaminin tadına bakmanız kaçınılmaz olacaktır. Unutmayın, herhangi bir işe başlarken motivasyonla başlanıp disiplinle devam edilir. Belki bu yazıdan bir motivasyon alabilirsiniz fakat disiplininiz daimi olmadığı sürece bir anlamı olmayacaktır.

Gerçek dopamininiz ve disiplininiz daim olsun.

Boran EZER
Dönem 3 Öğrencisi

MEZUNLAR KÖŞESİ

DR. ANIL TEMEL

Sevgili TOBB ETÜ Tıp Fakültesi Ailem,

Öncelikle Fakültemizin yeni filizlenen dergisinde yer verip beni gururlandırdığınız için teşekkür ederim. 2013 senesinde aklımdaki binbir acaba ve soru işareti ile girdiğim bu yeni doğmuş fakültenin adeta ilk günlerini, çocukluğunu ve yetişkinliğe geçiş evresini yaşayan biri olarak ailemiz büyüdükçe mutluluğum da artar oldu. Sözü fazla uzatıp gözlerde yaşlar belirmeden sorularımı yanıtlamaya geçiyorum ☺.

Beni tanıyanlar çok iyi hatırlar; üniversite yaşamım boyunca akademik başarım, sosyal başarımanın gölgesinde kalmıştır. İlk üç seneyi sınırdan geçenler ve hatta gelecekte de bu kadere ortak olacaklar kendilerini üzmesinler. Her daim iletişimi hem hayatın hem de tıbbın temeline koyarak ilerlediğim ve yabancı dil hazırlık sınıfıyla birlikte 7 senede tamamlanan macera kitabının yaprakları, şu anda Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi İç Hastalıkları Anabilim Dalında asistan hekimlik göreviyle devam ediyor. 2020 I. Dönem TUS'u ile 64 puan alarak yerleştiğim bu fakülteyi tercih etme sebebim, idealizmden çok bir yerlere yerleşmek ve sığınacak liman bulmaktı. Her şeyden önce, hayali cerrahi branş olan bir hekim adayı olarak dönem 5 sonunda yaptığım Almanya'daki genel cerrahi stajı; dünyanın, fakültemizde bize tanınan aile ortamındaki gibi toz pembe olmadığı gerçeğiyle yüzleşmeme ve başta meslek seçimim olmak üzere her alanda kendimi sorgulamama sebep olmuştu. Mezun olduktan hemen sonra girdiğim ilk TUS sonucunda olası minör cerrahi branşları tutturamamam ve ikinci sınavda kaygımı yönetemememin de üst üste gelmesiyle, kendimi

artık bir yol çizmek zorundaymışım gibi hissetmişim. Nitekim Covid-19 Pandemisi döneminde kurduğum yurt dışı hayalleri ve yine pandemi sebebiyle aldığım dil eğitiminin de yarım kalmasıyla, tam olarak yaşadığım değil yaşayacağım anlar da sekteye uğramıştı. Tam da böyle karamsar bir dönemin ortasında, aldığım tıp eğitimi gözden geçirmeye başladım. Hastalarına ailesinden biriymiş gibi davranıp onlarla gece gündüz ilgilenen, sorunlarına hızlı çözümler bulan, gerektiğinde muayene sürelerinin çok üstünde eforlar sarf ederek insan hayatına dokunan ve güzelleştiren hocalarımın da etkisiyle, seçtiğim bölüm Dahiliye oldu. Ankara Tıp özelinde dâhiliye ise, gerek fakültelerin karakteristik özellikleri gerekse kişiliğimi yansıtabileceğime inandığım yerler arasında seçim mücadelesine döndü ve kazanan Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi oldu. Şu anda hâlâ bu Fakültede hizmet vermekteyim (hizmet vermek kelimesini çok severim, görev aşığı hekimler iş başına ☺). Bu Fakülte bana "Herhalde bu yaştan sonra bu kadar kalabalık ve parçalı bir fakültede can dostu edinmem." dememe rağmen hayatta her zaman ters köşe olunabileceğini tekrar hatırlattı.

Her renkten, her telden ve dâhi her demden asistanlık yapan insanlarla tanışıp, daha şimdiden çok güzel insanlar biriktirdim. Sadece bunun için bile AÜTF Dâhiliye'ye teşekkürü borç bilirim. Ancak hayatın herkese bütün güzellikleri aynı anda vermemesi kuralının tercihlerinizi yaparken de aklınızda bulunmasını tavsiye ederim. İki hastaneden oluşan yapısı sebebiyle gece ve hafta sonu nöbetlerinde birçok teknik ve görüntüleme eksikliği yaşadığım köklü bir üniversite hastanesinin çoktan çözmüş olması gerektiğine inandığım eksiklikler ile ilk üç ayımda defalarca yüzleştim. Gecenin ikisinde entübe olma sınırındaki hastasını, tehditler yağdıran hasta yakınıyla beraber İbn-i Sina Hastanesine ambulansla radyolojik görüntüleme için götürmek ne benim ne de bir başka asistanlık hayatının başındaki hekimin hayali olabilirdi. Her daim bir telefon uzakta olan uzmanlarımız ve asistan arkadaşlarım olmasaydı bu süreç çok daha zor geçerdi. Ancak benim için kırılma noktası olan durum, hastalarımı yeteri kadar ilgilenemediğimi ve asistanlık sürecinde kendimi akademik olarak geliştirecek eğitim faaliyetlerine harcayacak enerjim kalmadığımı fark etmem oldu. İkisi Covid Kliniğinde olmak üzere toplam beş aylık asistanlık hayatımda ne yazık ki gerek mesleki tatmin, gerek içsel huzur ve gerekse mesleğimden ziyade dosya işi yaptığımı hissetmem sebebiyle üniversitemdekinden çok farklı bir yaşantının içine düştüm. Toplumda son zamanlarda durmaksızın ortaya atılan ve doktorun gelirinden tutun da verdiği emeğin hiçe sayıldığı her haber, her şiddet vakası, her "Parasını verdim burası benim." diyen insan mesleğe olan ilgimi kaybettirdi.

Ne yazık ki anlatılarım TOBB ETÜ Tıp Fakültesindeki yaşantımla ve enerjik yapımla bağdaşmamış olsa da, gelecekteki her meslektaşımın da bunları düşünmesini, tercihlerini yaparken bunları göz önünde bulundurmasını tavsiye ederim. Ancak bu sözlerimden kimse umutsuzluğa kapılsın istemem, çünkü insanlar yaptıklarından ziyade yapmaya korktukları şeyler için pişman olur ve Dahiliye gibi bir branşta kısacık bir zamanda birçok hastanın hayatına dokunmanın, taburcu olan ve sağlığı düzelme yoluna giren her hastanın yüzündeki mutluluğun, bu işin doğru insanlara bütün yorgunluğu ve olumsuzlukları unutturduğunu da asla göz ardı etmemek gerekir.

Fakültemizdeki 6 yıllık birikimimden bahsedecek olursam, mezun olduğumda klinik tecrübemin oturmamış olmasından, diğer kalabalık devlet üniversitelerinde yetişmiş hekimlerin gerisinde kalmaktan kaygı duymuştum ve Fakültemizin birçok öğrencisinin de ara sıra bu kaygılara ortak olduğunu biliyorum. Ancak unutmayın, "Emeksiz yemek olmaz." sözü hayatın her alanında geçerlidir ve tecrübe ancak bireysel girişimlerle kazanılır. Önemli olan yemeğin nasıl yapılacağını bilmek, yani reçeteye sahip olmak, tezgahdaki malzemeleri kullanmayı bilmektir. Ne şanslıyım ki, gerek temel gerekse klinik eğitimim boyunca hocalarla birebir çalışma fırsatı bulan bir öğrenci olarak eğitimimizin ne kadar kapsayıcı olduğunu ilk elden deneyimlediğimi söyleyebilirim. Kendimi bu konuda asla eksik hissetmedim, hatta yeri geldiğinde acil durumu yöneten ve çözüm yolunu akıl edebilen ilk hekim olma mutluluğunu yaşadım. Bu sayede TOBB ETÜ Tıp Fakültesi gerek anılarımda, gerekse gerçek hayatta hâlâ koridorlarında gezindiğim, ameliyathanesinde mekanik ventilatörlerini anlamaya çalıştığım, yenidoğan yoğun bakımında kuvöz oksijen takibi yaptığım, bir genel cerrahi operasyonunda ekartörü tutarken ikinci saatin sonunda ellerimin titremeye başladığı, biyokimya laboratuvarında hayranlıkla dinlediğim, anatomi derslerinde ise formaldehit kokusundan gözlerim yanarken insanın yapısına hayranlık duyduğum, hastayla iletişim kurarken bana yol gösteren yuva olarak kalmaya devam ediyor.

Son olarak kariyer hedeflerimden bahsetmem gerekirse kendimi herhangi bir tıbbi branşta veya bir bilim dalında uzman, doçent yada profesör olarak görmeyi yakın zaman itibarıyla bıraktım. Hayat ve fırsatlar nereye getirir bilmem ancak gelecekte sevdiğim insanlarla kuracağım hastanenin yöneticisi olduğum günleri dört gözle beklemekteyim.

Hoşça kalın ve kendinize inanın...

DR. GÜLCE KARACA

Ülkemizdeki çalışma şartları ve hekimlerimize karşı sergilenen tutumlar yüzünden günümüzde birçok hekimin isteği maalesef ki yurt dışına taşınmak. Gün geçtikçe genişleyen fakültemizde eminim ki bizden sonra da başka ülkelerde hekimlik yapmak isteyen arkadaşlarımız olacaktır. Bu yazıda size Amerika Birleşik Devletleri'nde hekimliğe başlama sürecinden bahsedeceğim.

Öncelikle neden Amerika? Bu soru etrafınızdaki herkesin sorduğu bir soru olmakla kalmıyor, sıra asistanlık iş görüşmelerine gelince de program direktörlerinin ilk sordukları sorulardan biri bu oluyor. Genelde bu sorunun cevabı ülkemizdekiler için sosyoekonomik olsa da Amerika'da yaşamak isteyen ve kariyerini burada daha ileriye taşıyacağını düşünenler de çok fazla. Bu sorunun tek bir doğru cevabı yok elbette, aynı zamanda yanlış bir cevabı da yok. Kendimden örnek verirsem akademik bir gelecek planladığım için buraya geldim, Türkiye'de akademiye çalışma şartlarını ve buna ayrılan bütçeleri gördükten sonra maddi ve akademik kaynakların daha çok olabileceği bir yere gelmek istedim.

Pandemi dönemine denk gelmeyerek şanslı olan bir tıp öğrencisinin ABD'de hekimlik kariyerine girişi genelde şöyle oluyor: Üçüncü sınıftan itibaren gözlemci olarak gitmek (observership), USMLE Step 1'ı vermek, intörnlükte seçmeli stajlara (elective) gitmek ve USMLE Step 2'yu vermek. "Observership"ler için bulabildiğiniz herkese e-mail atmanızı öneririm. Sınavlara hazırlık sürecine ve sınavların aslında ne kadar önemli olduğuna gelirse; psikolojik olarak çok yorucu bir dönemin sizi beklediğini söylemek zorundayım. Etrafınızdaki belki de herkes TUS'a veya başka bir ülkenin sınavına çalışırken, tek kişi olarak USMLE'ye çalışmak bazen oldukça zor gelebiliyor. Bu yüzden sosyal medyadan veya çevrenizde çalışan biri varsa "study buddy" dediğimiz bir çalışma arkadaşı edinmenizi, ortak hedefler için beraber çalışmanızı öneririm.

İngilizce konusundan bahsetmek gerekirse, eğer bir insanla İngilizce konuşarak iletişim kuramıyorsanız önce bu konuyu halletmenizi öneririm. İngilizceyi iyi bir seviyede bilmeden sınavlara çalışmaya başlamak mantıksız olur. Burada doktorluk görevi yapacağınızı ve asıl işinizin insanlarla uğraşmak olduğunu hatırlatırım. Amerika'da İngilizce dışında birçok dil konuşuluyor ancak hekim olarak iyi bir İngilizceye sahip olmanız gerekiyor ki hastalarınızla anlaşabilin. Ana dili İspanyolca olan bir hasta çok iyi İngilizce konuşamıyor olsa bile konuştuğu kadarını anlamanız ve anlayabileceği kadarıyla iletişim kurmanız lazım. Burada bazı hastaneler neredeyse sadece İspanyolca konuşan azınlık gruplarına hizmet veriyor.

USMLE sınav sistemi ben girdikten sonra değişti. Step 1, daha önce puan sistemiyle değerlendirilirken geçme-kalma (Pass/Fail) sistemine dönüştü. Bu birçok insana sınavın daha kolay olduğu imajını verse de kalma oranı artmış bulunmakta ve taban puanı yükselttikleri söyleniyor. Step 2 halen puanlı sistemde, ancak onun da Step 1 sistemine dönüştürülmesi planlanıyor olabilir. Step 1'da temel tıp soruları, Step 2'da klinik tıp soruları var demek bu iki sınavı fazla genellemek olur. Her iki sınavın belli konulara yatkınlıkları olsa da USMLE sizin ezber seviyenizi ölçmüyor. Karşınıza çıkan kompleks bir hastada neler düşünülmesi gerektiğini, ayırıcı tanı yapmanızı ve bu tanıların altında yatan patofizyolojiyi çok iyi bilmenizi bekliyor. Genelde Step 1 ve Step 2 arasına çok zaman konulmaması öneriliyor. Çünkü Step 2 birinci sınavda olan çoğu konunun devamı niteliğinde.

Bu sınavlara hazırlık sürecinde karşınıza birçok kaynak çıkacaktır ve düşünülecek en büyük hatalardan biri bu kaynakların hepsine bakmaya çalışmak olacaktır. Kendinize bir limit belirleyin, kaynaklarınıza karar verin, çalışın ve sınavlar gözünüzde büyümeden geçmeye bakın. Kaynaklar hakkındaki bilgileri en iyi sınava sizden önce girmiş kişilerden öğrenebilirsiniz. Genelde ABD’de hekimlik yoluna girince, insanlar size ileride (observer-elective pozisyonu bulmak gibi konularda) yardımcı olabilmek için en azından Step 1’i geçmiş olmanızı bekliyorlar ki niyetinizin ciddi olduğunu anlayabilsinler.

Mezuniyetten sonra CV’si güçlü, ABD’de klinik deneyimi olan bir aday genelde hemen “match” sürecine başlayabiliyor. Eğer CV’sini yeterli görmüyorsa, klinik deneyim elde edememişse veya edemeyecekse de benim gibi doktora sonrası araştırma görevlisi olarak geliyorlar. Araştırma görevlisi pozisyonu bulmak genel olarak kolay bir iş olsa da maaşsız çalışıldığını göz önünde bulundurmak ve ekonomiyi ona göre ayarlamak gerekiyor. Tabii eğer önceden gözlemci olarak gelmişseniz ve laboratuvar deneyiminiz varsa maaşlı olarak da çalışabiliyorsunuz. Bu tip işleri bulmak için belki de bin tane mail atmanız gerekiyor ama kesinlikle umudunuzu yitirmemelisiniz, öncelikle araştırmaları destekleyen üniversitelerin çok olduğu bölgelerden (Kuzeydoğu yakası gibi) başlayıp düzgün, kısa ve net bir e-postayla fakülte üyelerine ulaşmanız gerekiyor.

Vizenizi aldıktan sonra yapmanız gereken şey ise elbette ki yaşayacağınız bir yer bulmak. Bulunduğunuz şehre göre kira fiyatları çok değişiyor ve sadece internetten bakarak ev kiralamak istemiyorsanız gelince “Airbnb”de kalıp evleri gezerek görmeniz size fayda sağlayacaktır. Ayrıca sosyal medyadan da gideceğiniz yerde olan ev arkadaşları bulmak mümkün. Eğer bunu yapmak istemiyorsanız benim gibi bir şirket tarafından işletilen bir sitede ev kiralayabilirsiniz. Günümüzde herkes birbiriyle iletişimde olduğu için dünya küçülmeye başladı, bu yüzden artık dünyanın bir ucunda gibi hissetmiyorsunuz. Türkiye’ye göre yaşam tarzımın çok değiştiğini veya çok yabancılık çektiğimi söyleyemem.

Girmek istediğiniz uzmanlık bölümüne göre çok iyi araştırma yapmanız gerekiyor. İsteddiğiniz uzmanlık burada olmayabilir veya başka bir bölümün yan dalı olabilir; mesela kardiyolojinin dâhiliyenin yan dalı olması gibi. Aynı zamanda tek bir hastanenin, bir uzmanlık için tek bir programı olmayabiliyor. Mesela dâhiliye genelde şu kategorilere ayrılıyor: Physician-Scientist Track, Categorical Track ve Primary Care... Bunlar buzdağının çok küçük bir parçası ve bu işin altından kalkabilmek için destek ve araştırma gerekiyor.

Önemli olan kariyerinizde herhangi bir yere gelmenin ince ipten bir köprü olmadığını bilmek. Sizi isteğinize ulaştıracak bir sürü merdivenler, yollar ve bağlantılar var. Size; kendinizi yıpratmadığınız, hobilerinize zaman ayırdığınız ve tıp fakültesine girdiğiniz günden itibaren kadar hevesle geçireceğiniz bir süreç diliyorum.

Not: Sorularınız olursa aşağıdaki mail adresimden her zaman ulaşabilirsiniz. Önünüzde yol gösteren birisi olmayınca bunun ne kadar zorlu bir süreç olduğunu biliyoruz ve her zaman size yardımcı olmaya açığız.

Dr. Gülce KARACA
gkaraca@mgh.harvard.edu

DR. EMRE AYTEKİN

Değerli Kheiron okurları, öncelikle hepinizi saygı ve sevgiyle selamlıyorum. Kısaca kendimi tanıtarak yazıma başlamak istiyorum.

Ben Emre Aytekin. 1997 yılında Ankara'da doğdum. 2015 yılında hayatımda önemli bir yeri olan Ankara Atatürk Anadolu Lisesinden mezun olduktan sonra yine aynı şekilde hayatımda önemli bir yeri olan TOBB ETÜ Tıp Fakültesine adım attım. Bir senesi hazırlık olmak üzere toplam 7 senelik eğitim hayatım boyunca birbirinden değerli çok sayıda kişiyle tanıştım. Bu yazımı yazarken de aslında en büyük amacım bu kişilere yani beni yetiştiren hocalarıma ve beraber eğitim aldığım arkadaşlarıma bir kez daha siz okurların huzurunda teşekkür etmek. Ne kadar şanslıyım ki içinde bulunduğum ortamın ve bana bu ortamı yaşatan kişilerin kıymetini üniversite hayatım boyunca hissettim.

Aslında ilginçtir ki tıp fakültesini tercih ettiğim için bir miktar pişmanlık hissetmişim. Bu noktada beni bu pişmanlığımdan vazgeçirip akademik anlamda motive eden bütün hocalarıma çok teşekkür ediyorum. Diğer hocalarımla birlikte kendisine sonsuz saygı duyduğum Prof. Dr. Öztuğ Adsan hocama ayrıca değinmek istiyorum. Asla haddim olmamakla birlikte; yaptığı işi sevip sevdirmesi, öğrencilerle olan mükemmel düzeydeki iletişimi ve bana aşladığı çalışma motivasyonu sayesinde kendimi tıbbı aitt hissedip hayatım boyunca zevk alarak çalışabileceğim üroloji branşını tanıyıp sevmemi ve bu alana yerleşebilmek için çalışma motivasyonu sağladığı için kendisine sonsuz teşekkür ediyorum.

Şu anda Sungurlu Devlet Hastanesinde pratisyen hekim olarak görev yapmaktayım.

Devlet Hizmet Yükümlülüğü gereğince bu göreve başlarken tüm pratisyenler gibi ben de tabii ki heyecanlıydım ve bir o kadar da hata yapmaktan korkuyordum. Teorik anlamda son derece iyi bir eğitim aldığımın zaten farkındaydım. Sadece birkaç pratik beceriden yoksun kaldığımı düşünüyordum. Ancak göreve başladığım ilk günden itibaren şunu anladım ki aslında farkına varmadan göreve hazır bir biçimde yetiştirilerek buraya gelmişim. Eminim ki şu an mezun olmamış arkadaşlarımın da hasta ile az temas etmekten doğan bir korkuları vardır. Elbette ki bazı pratik konularda kendinizi yetersiz hissedebilirsiniz. Ancak gönül rahatlığı ile TOBB ETÜ Tıp Fakültesinin sizi bu zorunlu göreve hazır olarak mezun ettiğini söyleyebilirim. Örneğin 2-3 kez dikiş attıktan sonra kendinizi çok daha rahat hissedecek ve daha profesyonelce işlerinizi halledeceksiniz. Bunu anladıktan sonra bir kez daha TOBB ETÜ Tıp Fakültesinden mezun olduğum için kendimi mutlu hissettim ve verdiğim kararın doğruluğunu bir kez daha fark ettim. Bu bölümü özetlersem: TOBB ETÜ Tıp Fakültesi, öğrencilerini son derece donanımlı bir şekilde mezun ediyor!

Dönem ayırt etmeksizin tüm TOBB ETÜ Tıp Fakültesi mezunları ve halen eğitimine devam eden öğrencilere küçük bir tavsiyem var. Lütfen eğitim aldığınız üniversite ve fakültenin, burada kazandığınız arkadaşlıkların ve sizleri son derece donanımlı bir şekilde mezun etmek için emek veren hocalarınızın kıymetini bilin.

Son olarak dergide “Mezunlar Köşesi” başlığı altında bizlere yer ayıran editörlerimize buradan şükranlarımı sunar, tüm okurlara vakit ayırıp yazımı okudukları için teşekkür ederim.

Dr. Emre AYTEKİN

Düzenleyen: Yasin ŞAHİN
Dönem 2 Öğrencisi

DR. İLAYDA TOMAN

Herkese Merhaba,

Kadın Hastalıkları ve Doğum alanında uzmanlık eğitimi alıyorum. Bu bölüm tıp fakültesine başlamadan önceki hayalimdi. Tıp başlı başına hayranlık duyulması bir bilim alanı ve uzmanlık dalları içinde beni en çok etkileyen de kadın doğum olmuştur.

Mecburi hizmetimi Sinop Boyabat 75. Yol Devlet Hastanesinde tamamladım. Devlet hizmet yükümlülüğü her hekimin tatması gereken, hekimliği iliklerine kadar hissettiren, kısıtlı imkânları hakkaniyetli paylaştırmayı öğreten ve derste bize hayal gibi gelen bir durumun içine düştüğümüz bir dönem. İnsanı geliştiren temel basamaklardan biri :)

Fakültem bana hastalara yaklaşım konusunda inanılmaz bir vizyon kattı. Şu an görev yaptığım yerde, acil uzmanlarımız başta olmak üzere herkesin saygı ve sevgisini kazanmamda hocalarımdan gerek temel gerekse klinik eğitimlerde aldığım bilgilerin ve onların hastaya yaklaşımlarına benzer şekilde hastayı kabul edişimin etkisi çok fazla.

Hocalarımızın bizlere karşı olan tavır ve tutumlarının, yapılan etkinliklerde beni birçok platformda bir adım öne çıkardığının farkındayım ve çıkarmaya da devam edeceğine inanıyorum. Hastanenin yeni kanadı bizim dönemimiz içinde yetişmedi ama yapım çalışmalarının devam etmesi güzel bir haber. Arkadaşlıklarım, ilk deneyimlerim... TOBB ETÜ Tıp Fakültesi benim için her zaman değerli olacak. Benim için çok özelsin TOBB ETÜ!

Öncelikle asistanlık eğitimimi tamamlayıp zorunlu görevimi de gerçekleştirdikten sonra özel bir hastane ile anlaşmayı düşünüyorum. Çalışmaya devam ederken tüp bebek üzerine eğitim alıp bir dönem yurt dışında kalarak Türkiye’de muayenehane açmayı düşünüyorum. Sağlık sektöründen faydalanma ihtimali düşük olan kadınlara hizmet verip, onların yaşam standartlarını yükselterek sağlıklı nesiller oluşturabilmek adına onlara çeşitli kurslar ve eğitimler verecek bir dernek kurmak istiyorum :)

Dr. İlayda TOMAN

ŞİİRLER

KABULLENİŞ VE ACZİYET

Ben kendimde bittim siz istediğiniz yerden başlayın
Yok artık sahte sözler, kifayetsiz cümleler size
Kalmış başımı alıp gitmeme ramak
Batmış ellerim kızılıcık şerbetine harap

Varlığımı sorgulamam o ince uzun koridorda
Sularım çiçeklerinizi yine mahmur aksanınızda
Kanıksadım hayâsız mesafeli maskeler görmeye
Ruha dokunamadan o temiz ellerle değmeye

Bazen bir kelimeniz hasret, bir cümleliz zahir
Yılanlı asayı hissedirim içime akar o mahir
Sızlar acı içinde göğsüm, yıkılmaz fakat eşkâlim
Çiçeklerini hatırlar soluk da olsa bahçelerim

Aah ah kader mi bu bahtsız yüreğime su serpen
Yoksa bir testi mi celladın elinden dökülen
Yıkılsın giyotin kırılsın parmaklıklar
Bir şifadır elimden verilen, Asklepios'un sesinden

Stj. Dr. Berk ATALAY
Dönem 5 Öğrencisi

SUSUNTU

yine ışıklarım kesik. etraf soğuk, karanlık. mana veren kelimedden soyut, anlamı hapseden eşyadan
azade bir ses...

bana beni hatırlatmayan, bana sefaletimi anlatmayan her renge ruhum sağlar. zamanın bittiği yere
yakın, her nasılsa ölümden uzak bir ufuktayım.

bitiyor.

nihayete eren her şeyin ulaştığı çizgide güllerim bitiyor. batıyor, kanıyor... bir rüzgar ve ağlıyor
koca çınar. süzülüp alnımı öpüyor anılar. içimde bir çılgılık -derin- kopuyor. içimde bir adam, avazı
çıktığı kadar susup kalıyor.

yağıyor, yine gözlerimden toprağa rahmet dileniyorum. Allah'ım, ben neden hep düşünüyorum? iki el
iki ayak, sen beni yerimden doğrulayım diye mi yarattın?

kesik kesik inliyor göğsüm. hıçkırıklarım gürlüyor: NEDEN? güüm! kafamı yine vuruyor şimşekler.
bilmiyorum. sokrat efendi, BİLMİYORUM.

kaçamadığım her dram sırtımda damla damla birikiyor. titriyorum. sabrediyorum. biliyorum.
dinecek sancım, perdelerim incek. alkış için geri dönmeksizin terk edeceğim sahnemi. en çok ben
benden kurtulacağım. biraz da siz benden. mührü vurulan dosyamla beraber aranızdan
kaybolacağım...

GEZGİN

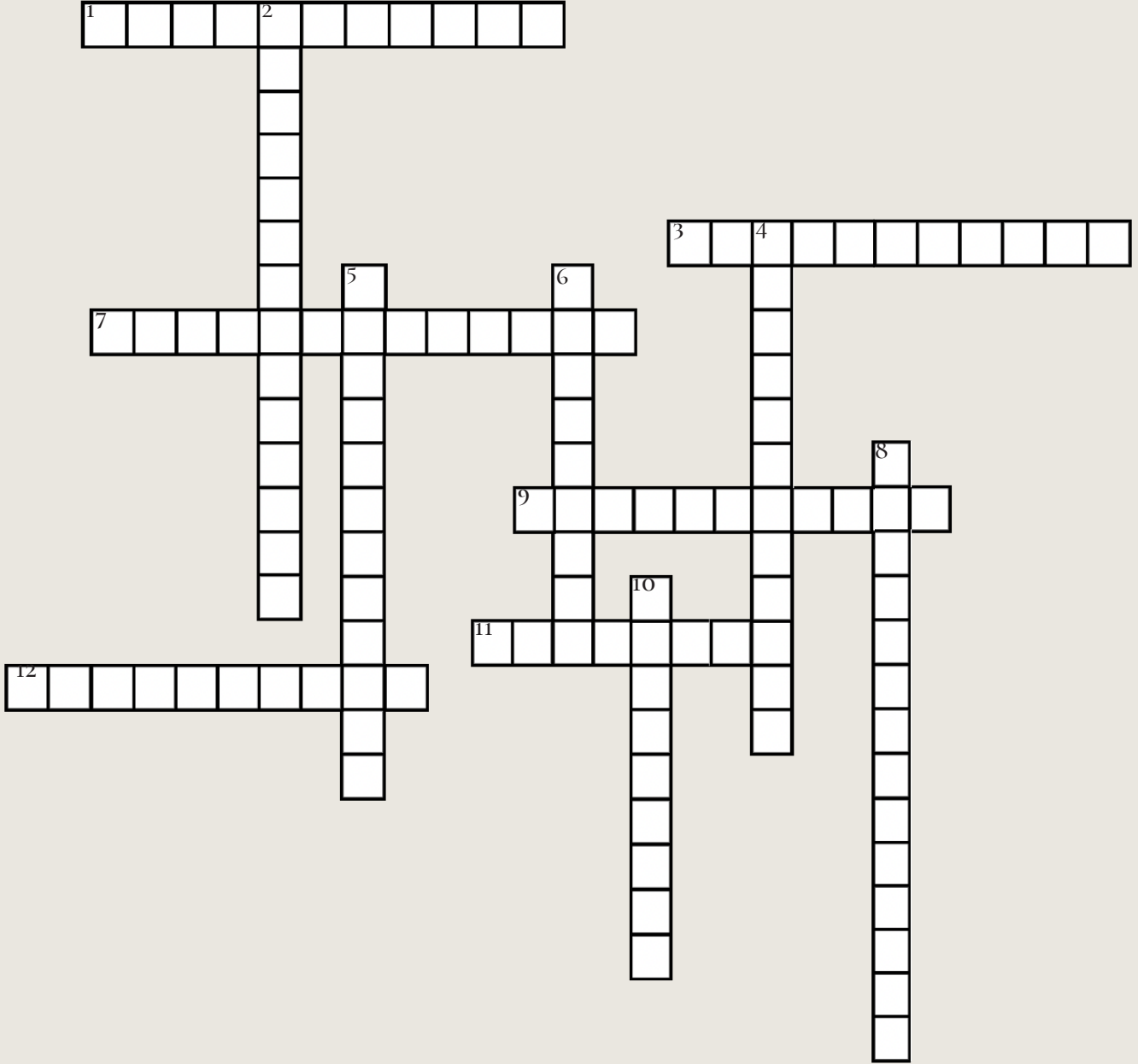

TOBB ETÜ Fotoğraf Topluluğunun 22 Kasım 2022 tarihli "Hareket" konulu fotoğraf yarışmasında üçüncü olan fotoğrafım "Semavi", Ocak 2022'de Balıklıgöl, Şanlıurfa'da çekildi

Stj. Dr. Elif Nurten DOĞAN
Dönem 4 Öğrencisi

ANI

Pediatric sözlüsünün ertesi gecesiydi... Rüyamda tıp balosundaydık, hocalardan birinin torunu da balodaydı. Balo pastası fıstıklıymış, çocuk pastayı gömdüğü gibi anafilaksi geçirmeye başladı. Zafer hoca yaklaşarak "Şimdi periferde olduğunu hayal et ve hastayı yönet." dedi. "Hocam, onca hoca varken..., ayıp olmaz mı emin misiniz?" dedim. Aynı cümleyi tekrarladı; "Hocam şimdi 0,01 mg kg'dan im adrenalin ...". Ben cümleyi tamamlayamadan Hatice Hoca kulağıma eğilip fısıldamaya başladı: "Sık ki üç sık ki üç, bir ve iki ve üç ve sık..." Yastık sırlıslıklam olmuş, tekrar uyursam belki Nejat hocam ile Zülfü Livaneli'yi aynı masada görürüm dedim... olmadı.

Yatay

1. Ben Harvard'dayken...
3. Kolay sordum.
7. Yakup size slaytları atar.
9. "..."
11. Çocuklar ders bitti uyanın.
12. Mantiğini anlayın.

Dikey

2. Hacettepe'de böyle değildi .
4. Rezil kepaze olursunuz.
5. Bir rivayete göre...
6. Sınıfta kalırsınız.
8. ... ihtiva eder.
10. Kant der ki...

1. ELİF EKMEKÇİ
2. EDİZ DEMİRPENÇE
3. KAMER KILINÇ
4. MUSTAFA TURAN
5. SELÇUK TUNALI
6. NEJAT AKAR
7. GÜLRİZ ERIŞGEN
8. BELİZ TAŞÇIOĞLU
9. TAYFUN AYBEK
10. BANU BURUK
11. NUR ÇAKAR
12. YAKUP TATAR

CEVAP ANAHTARI

FOTOĞRAFLAR

Stj. Dr. Elif Narten DOĞAN
Dönem 4 Öğrencisi

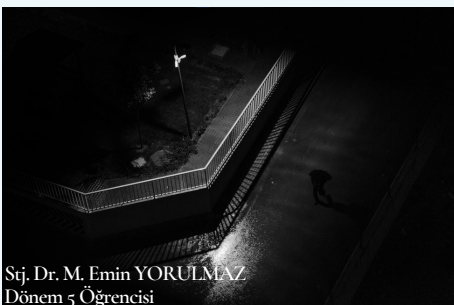
Stj. Dr. M. Emin YORULMAZ
Dönem 5 Öğrencisi

Stj. Dr. Elif Narten DOĞAN
Dönem 4 Öğrencisi

İrem SÖYLER
Dönem 2 Öğrencisi

Stj. Dr. M. Emin YORULMAZ
Dönem 5 Öğrencisi

Stj. Dr. M. Emin YORULMAZ
Dönem 5 Öğrencisi

KHEIRON

14 Mart 2023

